

SYTUACJA BANKÓW SPÓŁDZIELCZYCH

W 2024 R.

DR TOMASZ PAWLONKA
DYREKTOR ZESPOŁU BADAŃ I ANALIZ

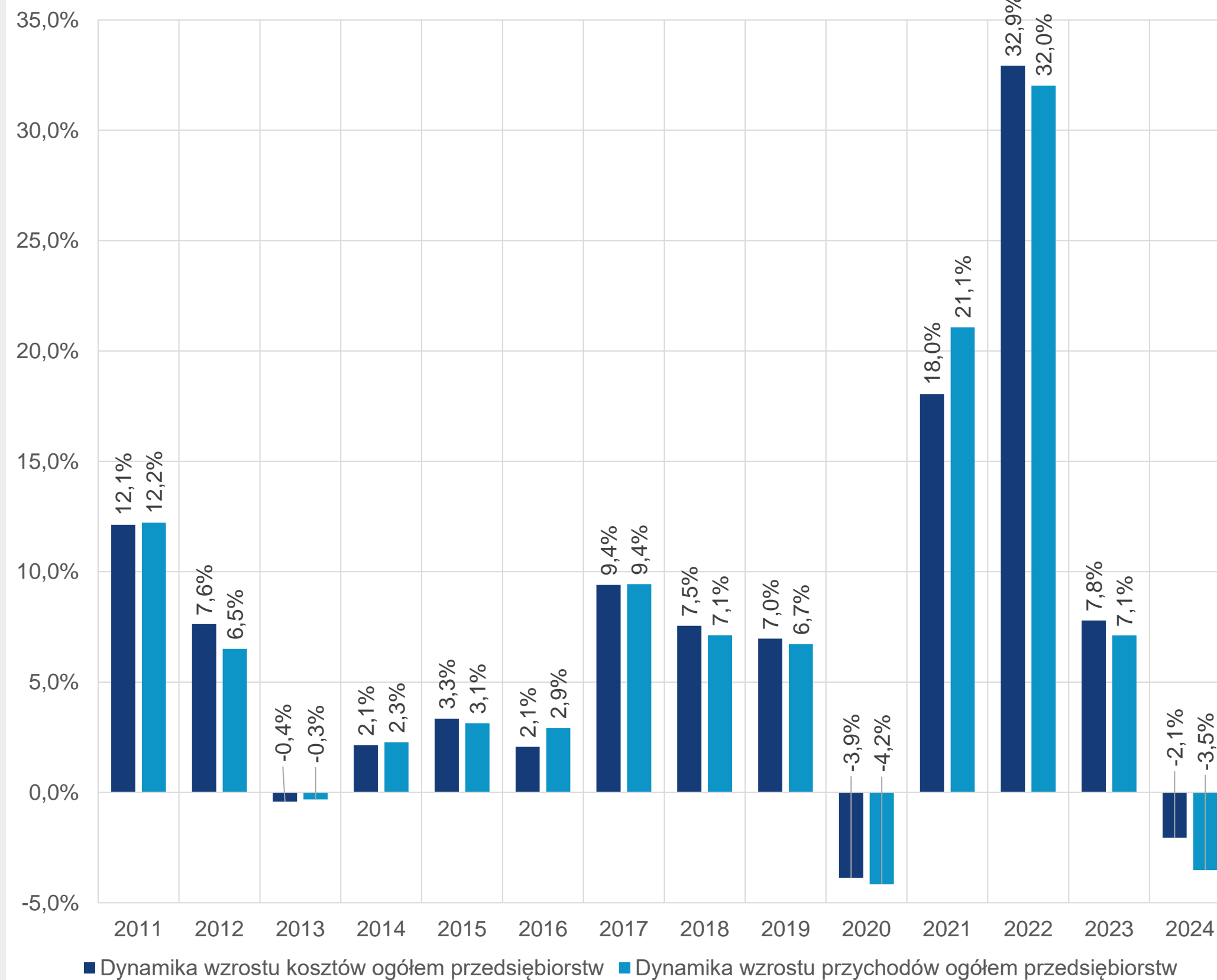
ZWIĄZEK
BANKÓW
POLSKICH

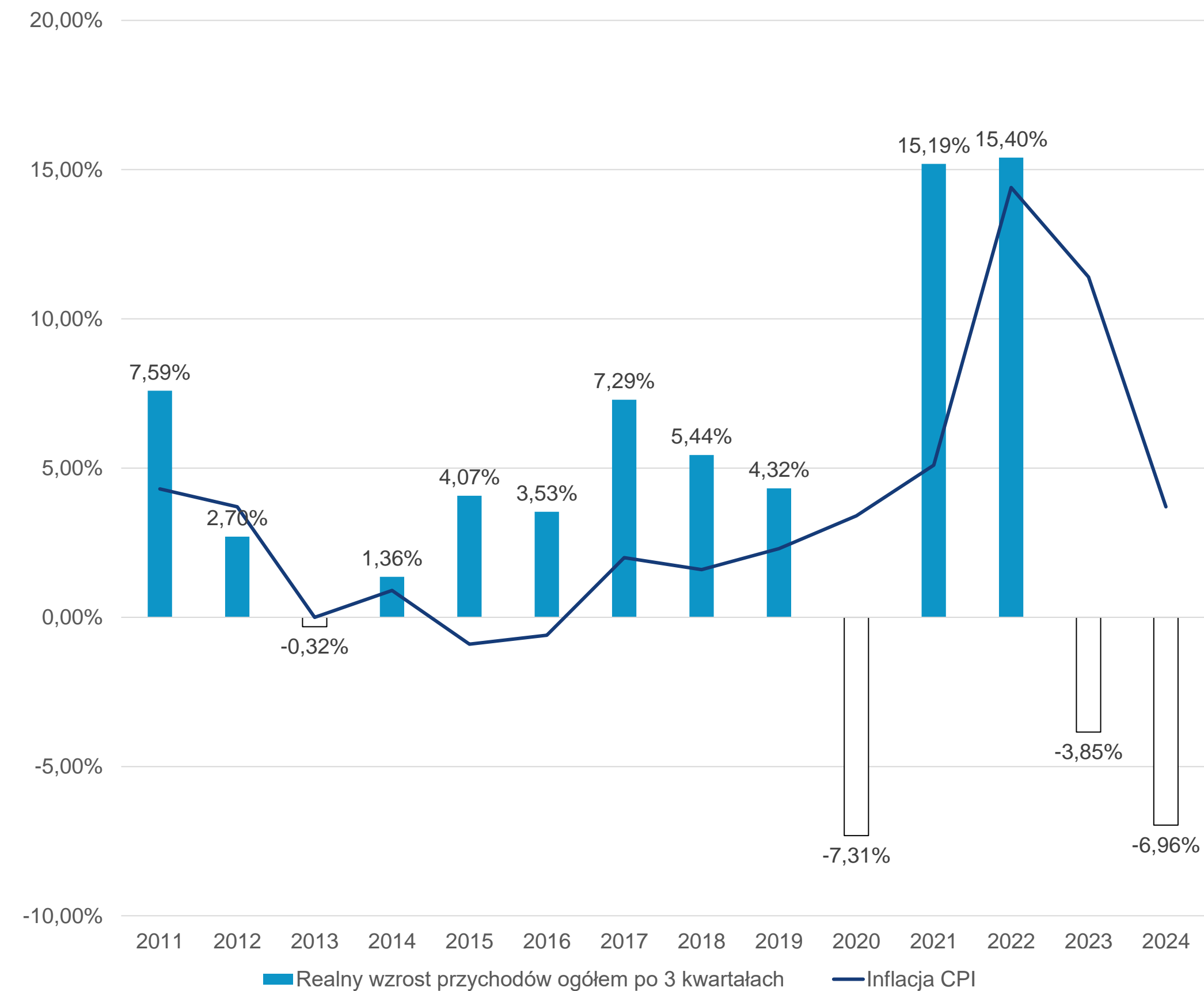
INWESTYCJE PRZEDSIĘBIORSTW

Przychody ogółem przedsiębiorstw niefinansowych po 3 kwartale 2024 r. były niższe r/r o 3,5%. Z kolei koszty ogółem przedsiębiorstw niefinansowych zmniejszyły się r/r o 2,1%.

Roczna dynamika wzrostu przychodów ogółem i kosztów ogółem przedsiębiorstw - po 3 kwartałach roku

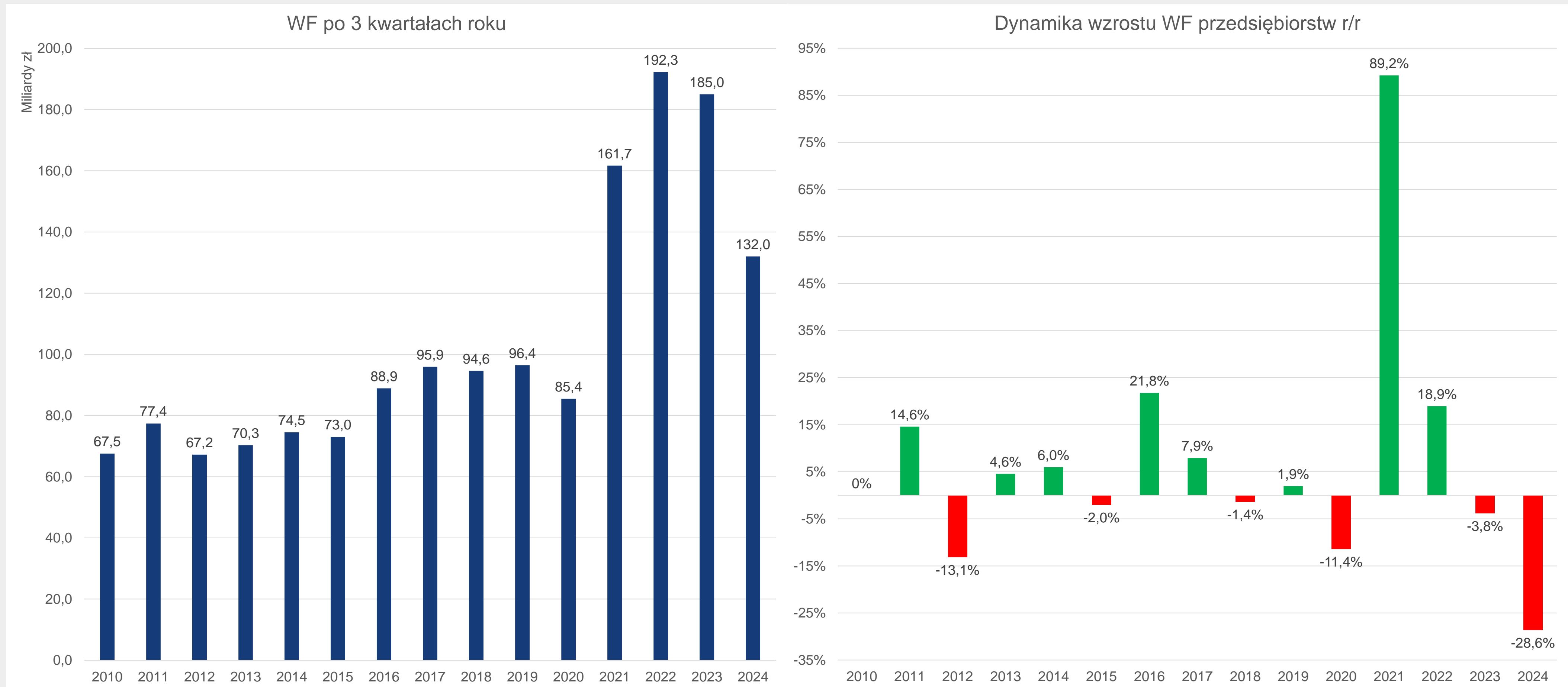

Realny wzrost przychodów przedsiębiorstw po 3 kwartałach

Źródło: Opracowanie Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane GUS

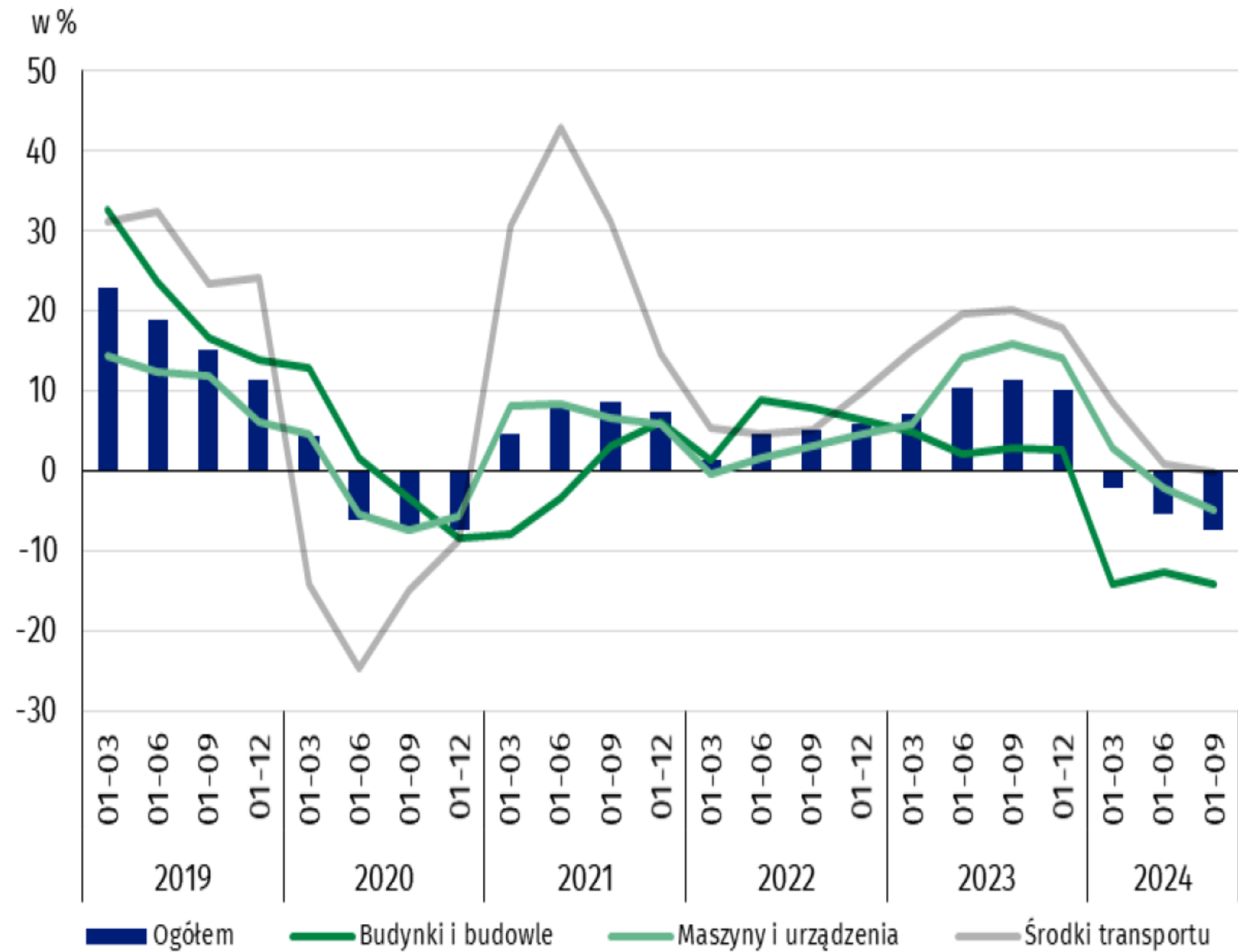
Wynik finansowy netto przedsiębiorstw niefinansowych po 3 kwartale 2024 r. osiągnął poziom 132 mld zł, wobec WF netto na poziomie 185 mld zł osiągniętego po 3 kwartałach 2023 r.

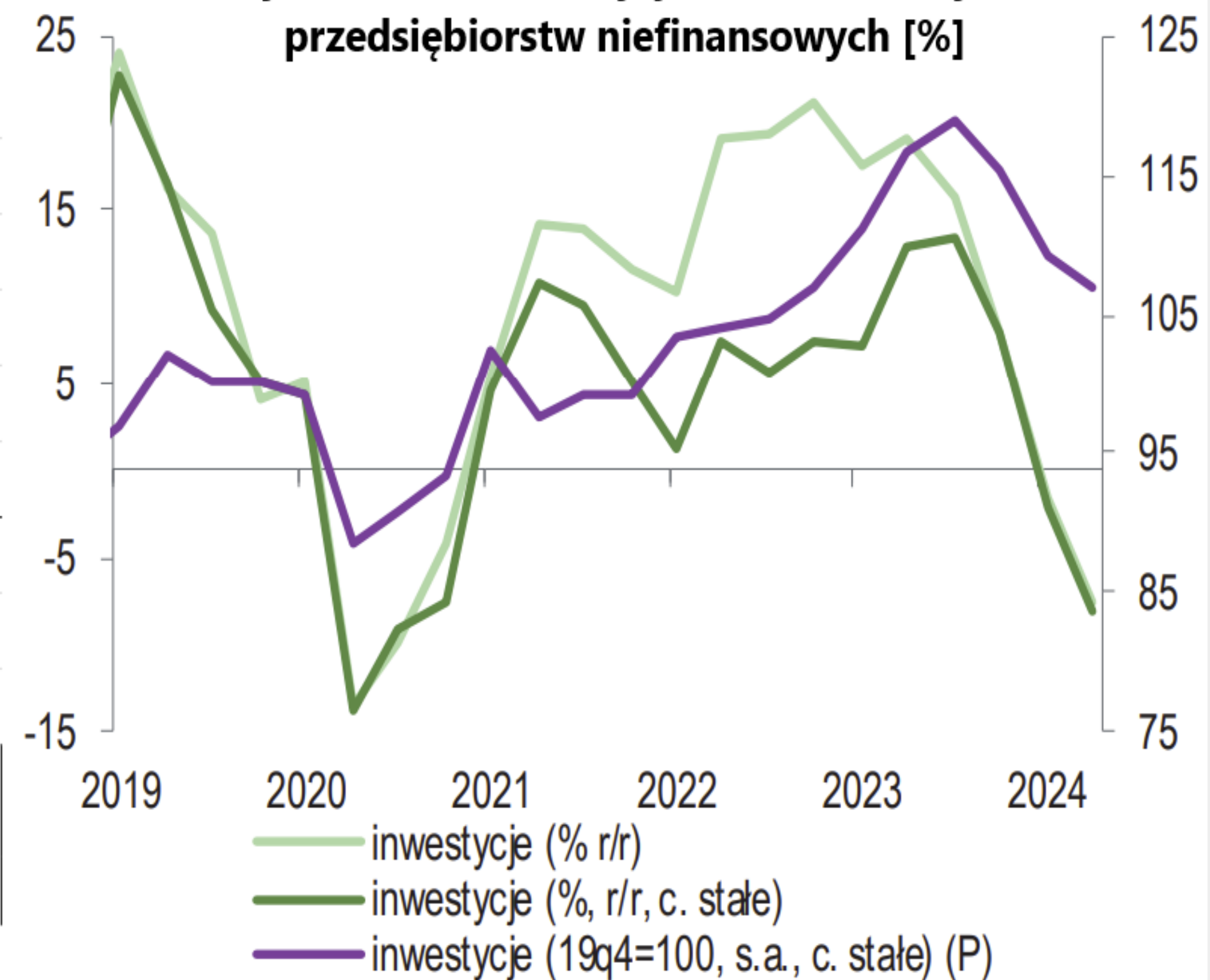
Źródło: Opracowanie Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane GUS

Inwestycje przedsiębiorstw uległy załamaniu

Dynamika nakładów inwestycyjnych – wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego

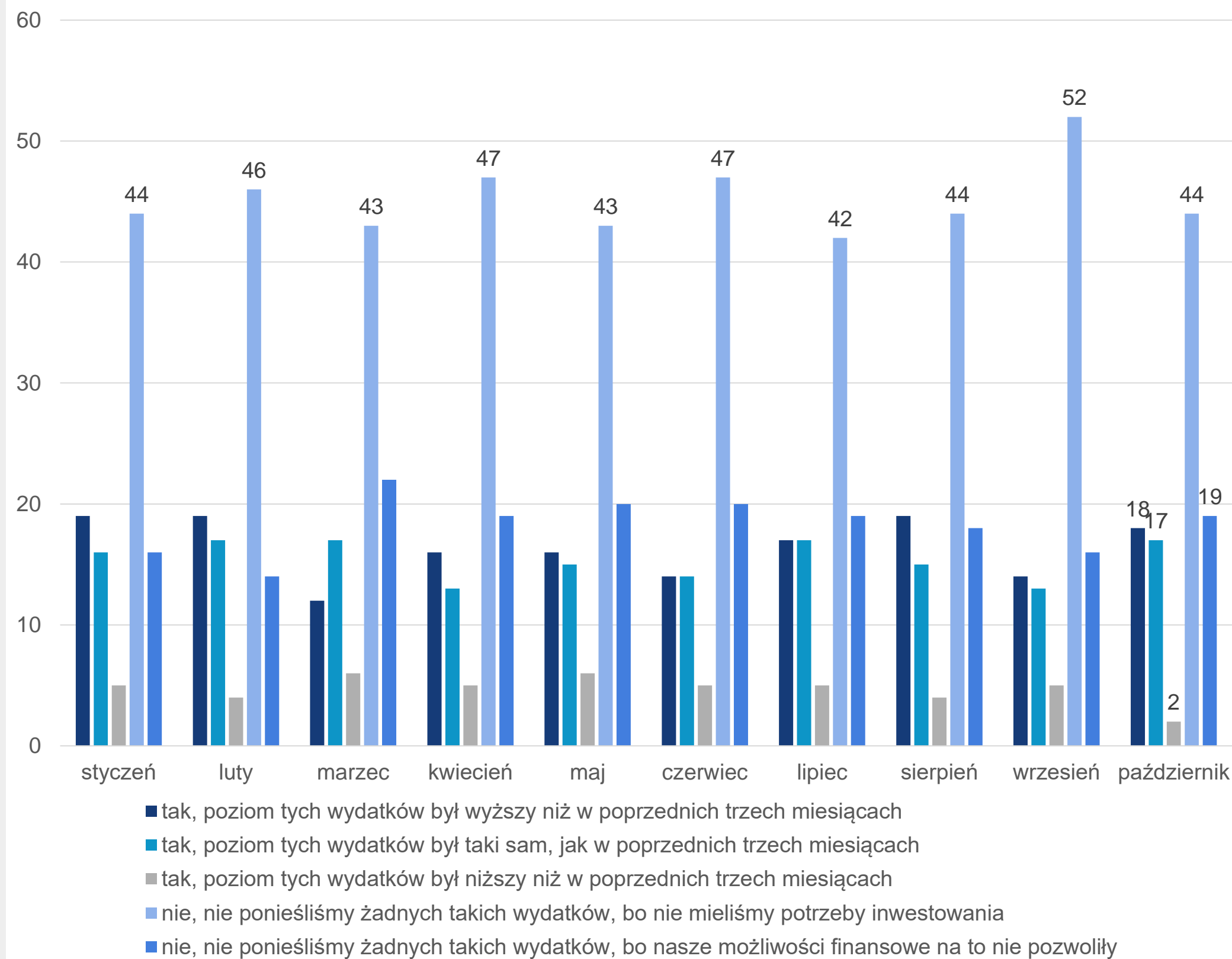
Dynamika r/r inwestycji średnich i dużych przedsiębiorstw niefinansowych [%]

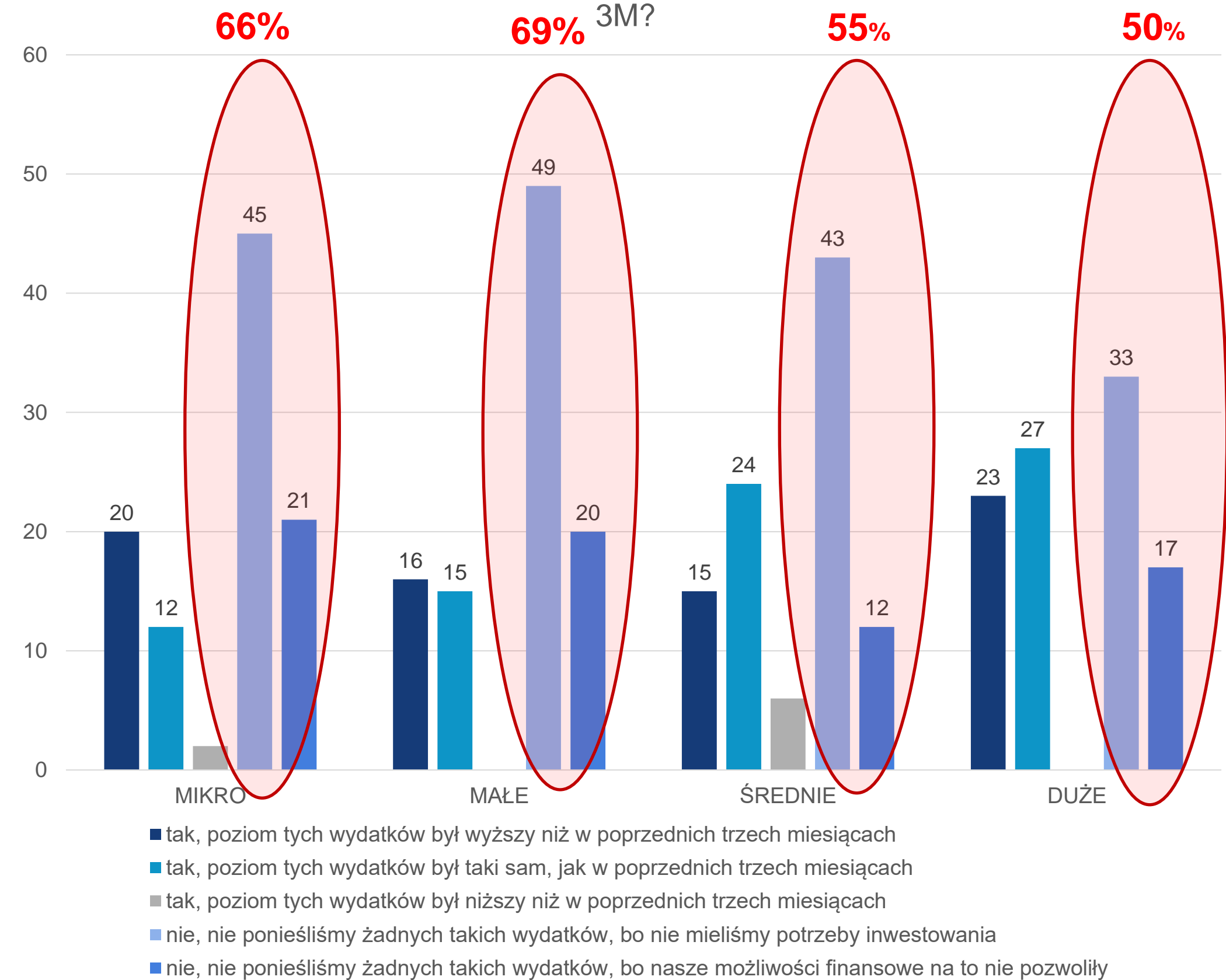
Źródło: GUS, NBP

Około 44% przedsiębiorców nie widzi potrzeby podejmowania inwestycji, zaś 63% przedsiębiorstw w ogóle nie inwestuje.

Czy Państwa przedsiębiorstwo poniosło wydatki na inwestycje w ostatnich 3M i jaki był poziom tych wydatków względem poprzednich 3M?

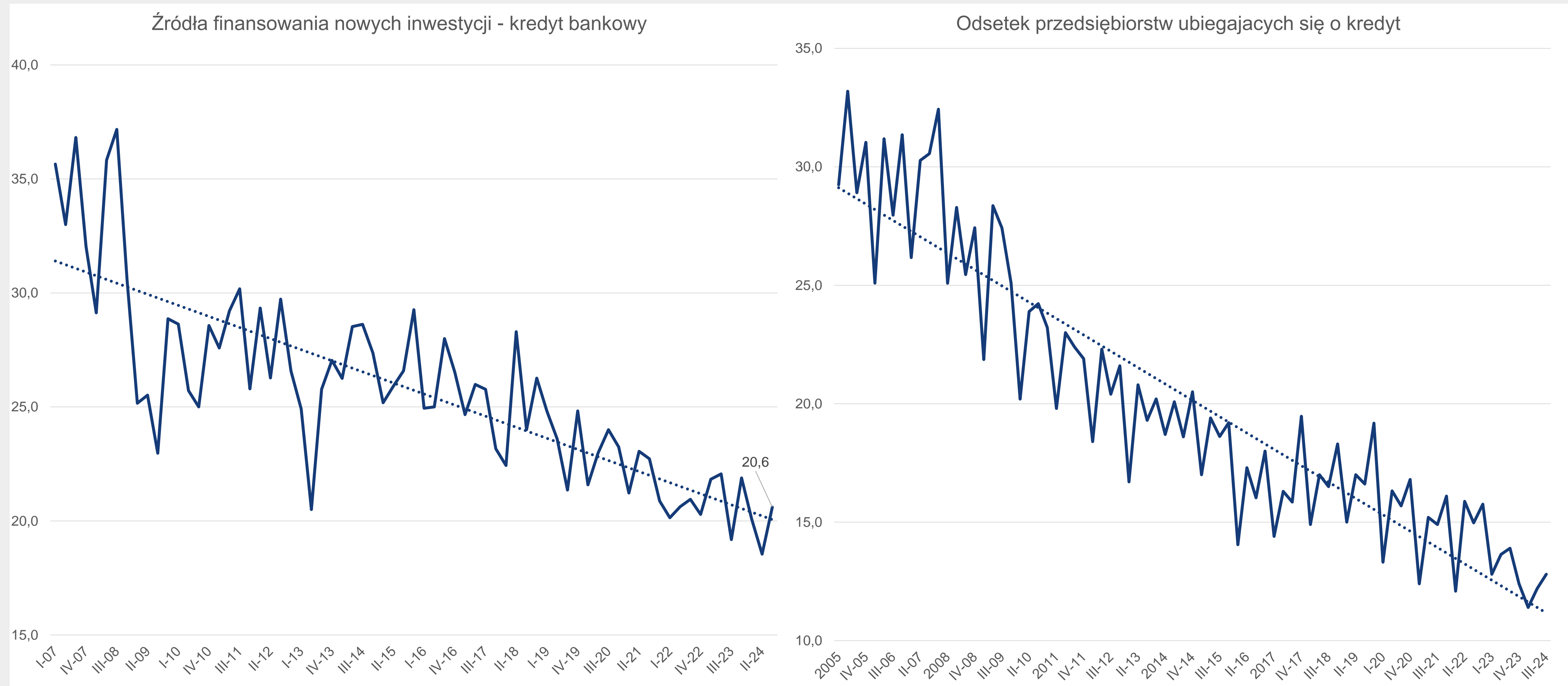

Czy Państwa przedsiębiorstwo poniosło wydatki na inwestycje w ostatnich 3M i jaki był poziom tych wydatków względem poprzednich 3M?

Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz, dane PIE

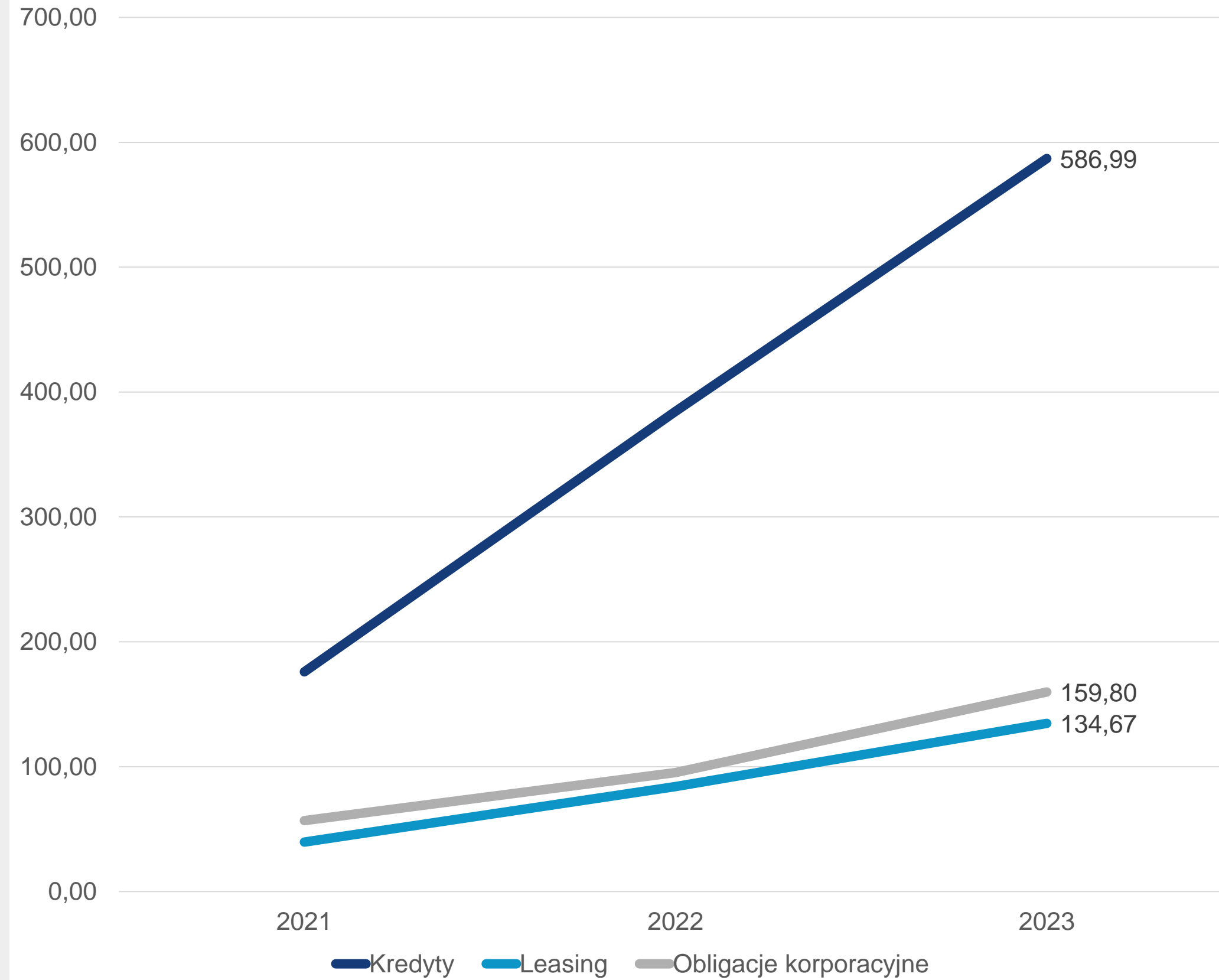
W długim okresie odsetek przedsiębiorców realizujących inwestycje poprzez finansowanie kredytem bankowym jest coraz niższy. Zmniejsza się odsetek przedsiębiorstw ubiegających się o kredyt

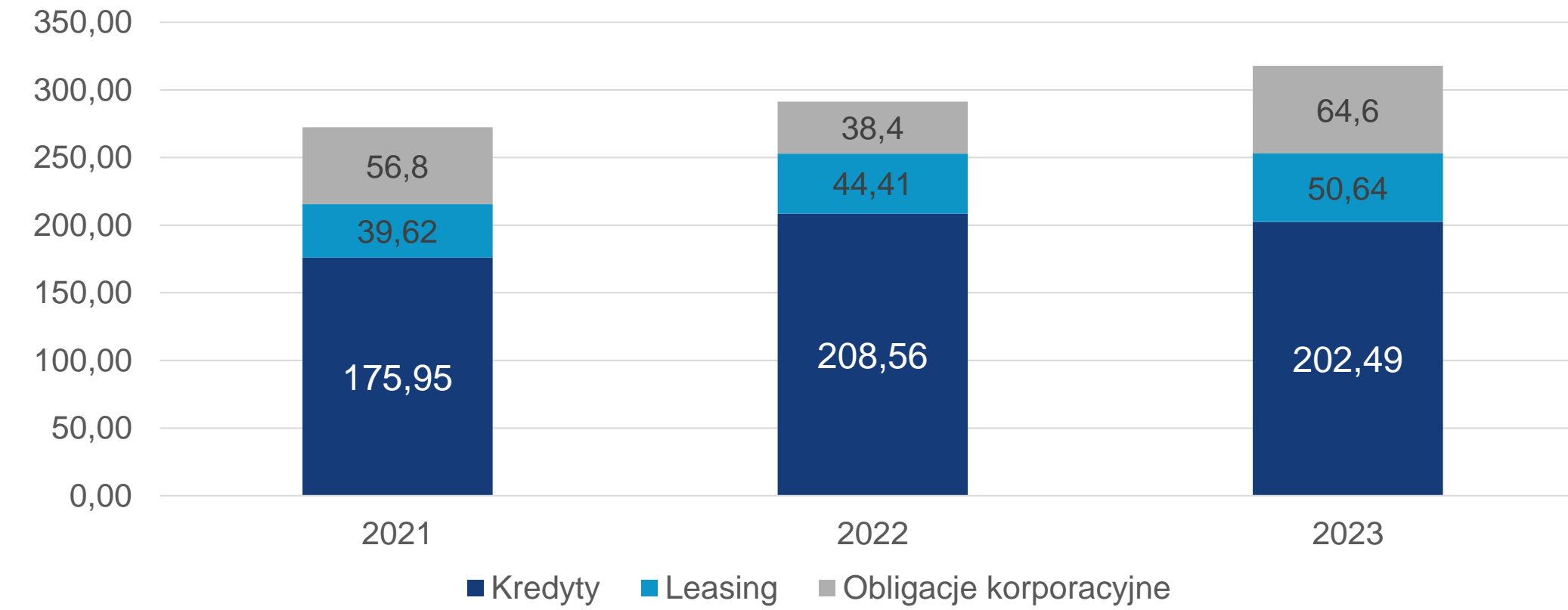
Źródło: opracowanie własne ZBiA ZBP, dane NBP

Mimo to banki odpowiadają za 67% finansowania zewnętrznego poprzez kredyt

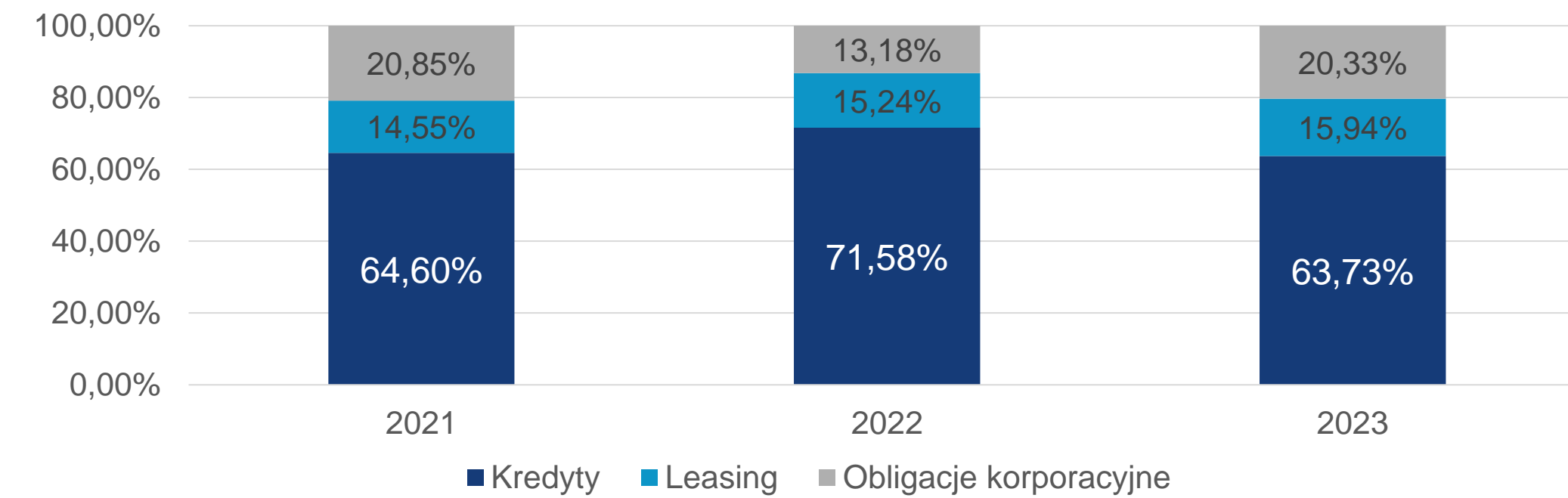
Skumulowana struktura finansowania zewnętrznego przedsiębiorstw [mld zł]

Struktura finansowania zewnętrznego przedsiębiorstw w latach [mld zł]

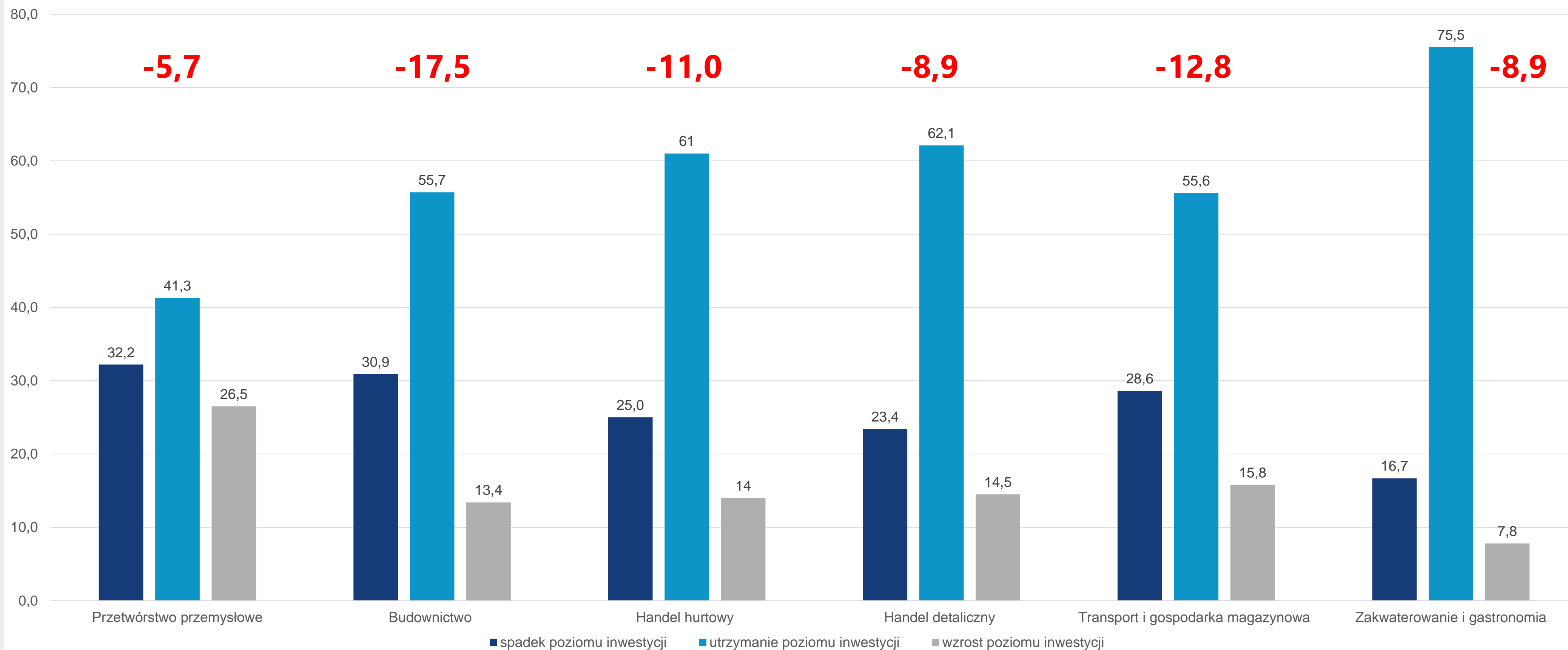
Struktura finansowania zewnętrznego przedsiębiorstw w latach [%]

Źródło: opracowanie własne ZBiA ZBP, dane KNF, PZL, GPW

Większość przedsiębiorstw planuje utrzymać dotychczasowy poziom inwestycji (per saldo – więcej przedsiębiorców wskazuje na spadek inwestycji)

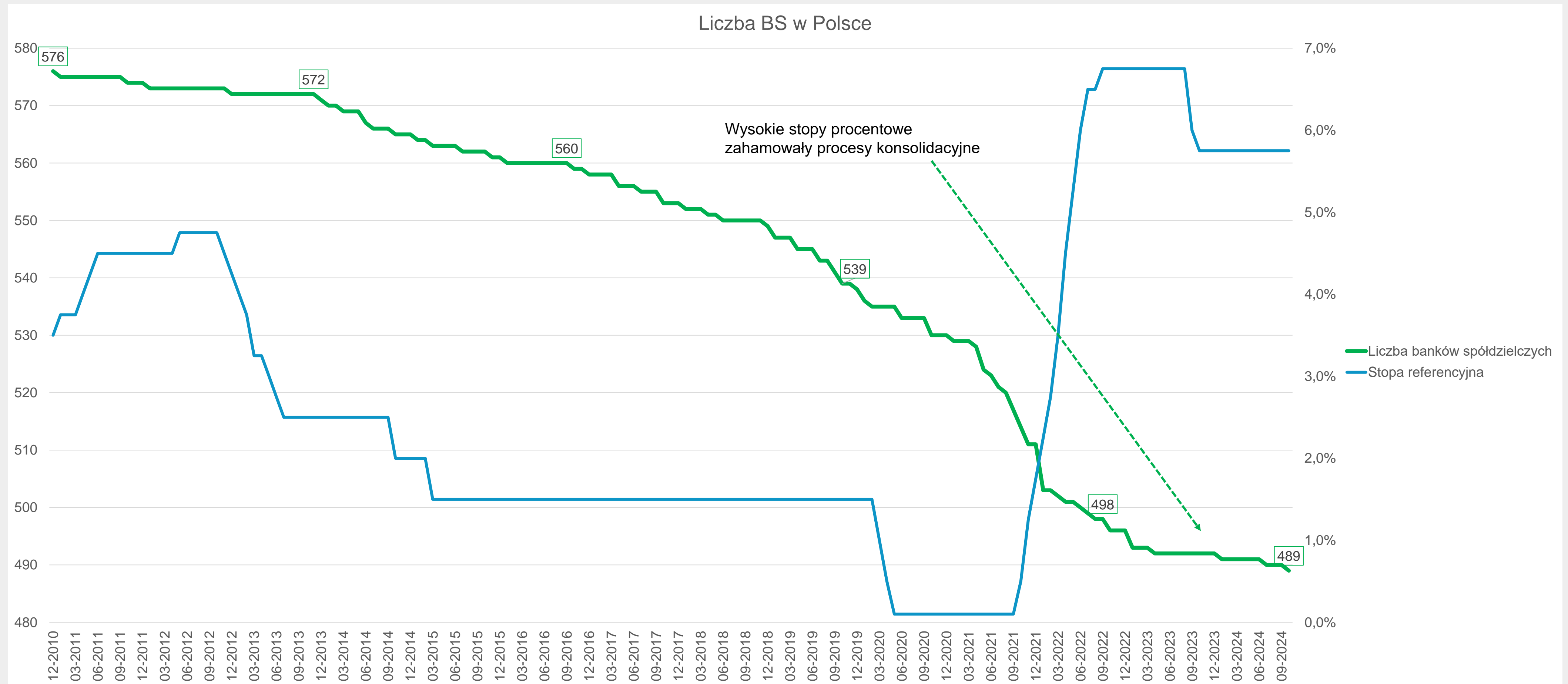
Jakie są aktualne przewidywania, co do poziomu inwestycji Państwa firmy w kolejnym roku w stosunku do minionego roku?

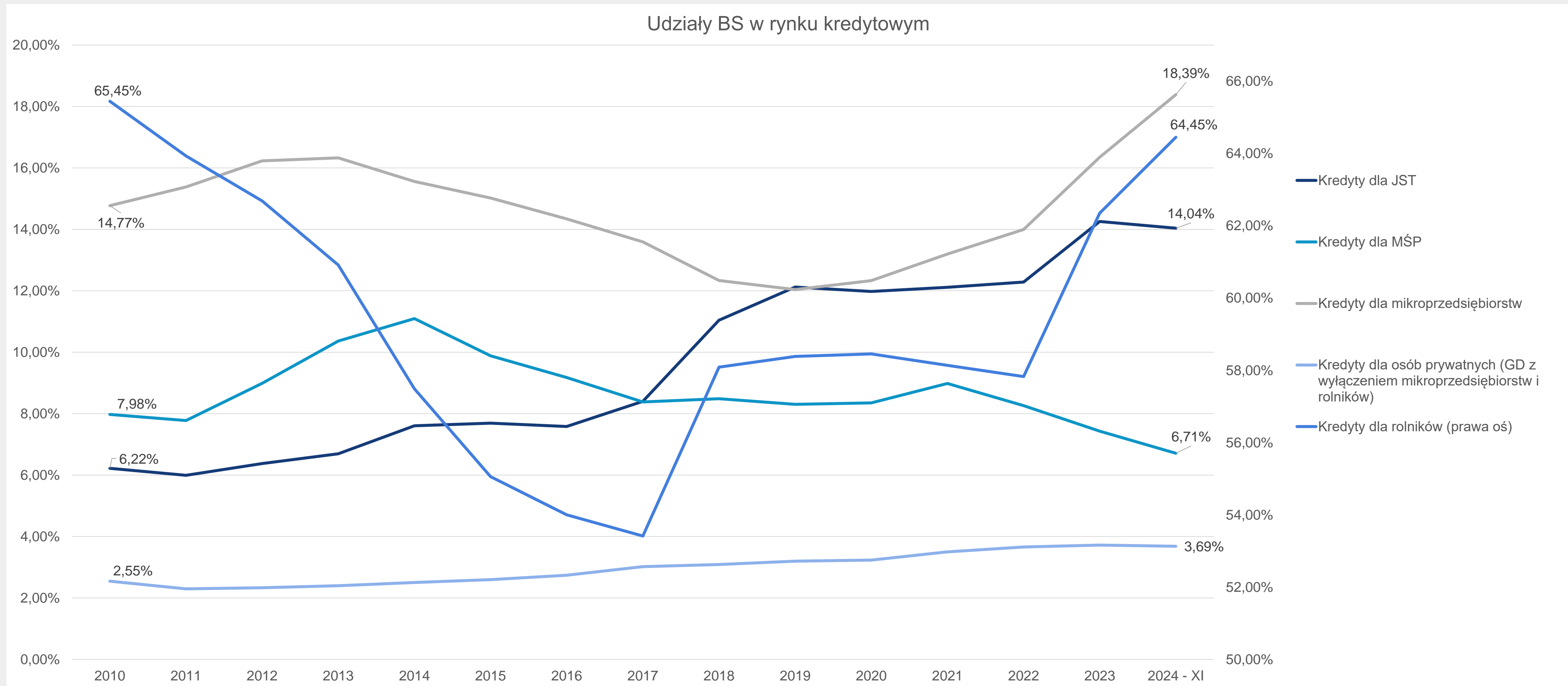
POZYCJA KONKURENCYJNA BANKÓW SPÓŁDZIELCZYCH

W sektorze BS postępuje proces konsolidacji. W trakcie ostatnich 2 lat liczba BS zmniejszyła się o 7 banków, zaś w ciągu ostatnich 5 lat aż o 50 banków

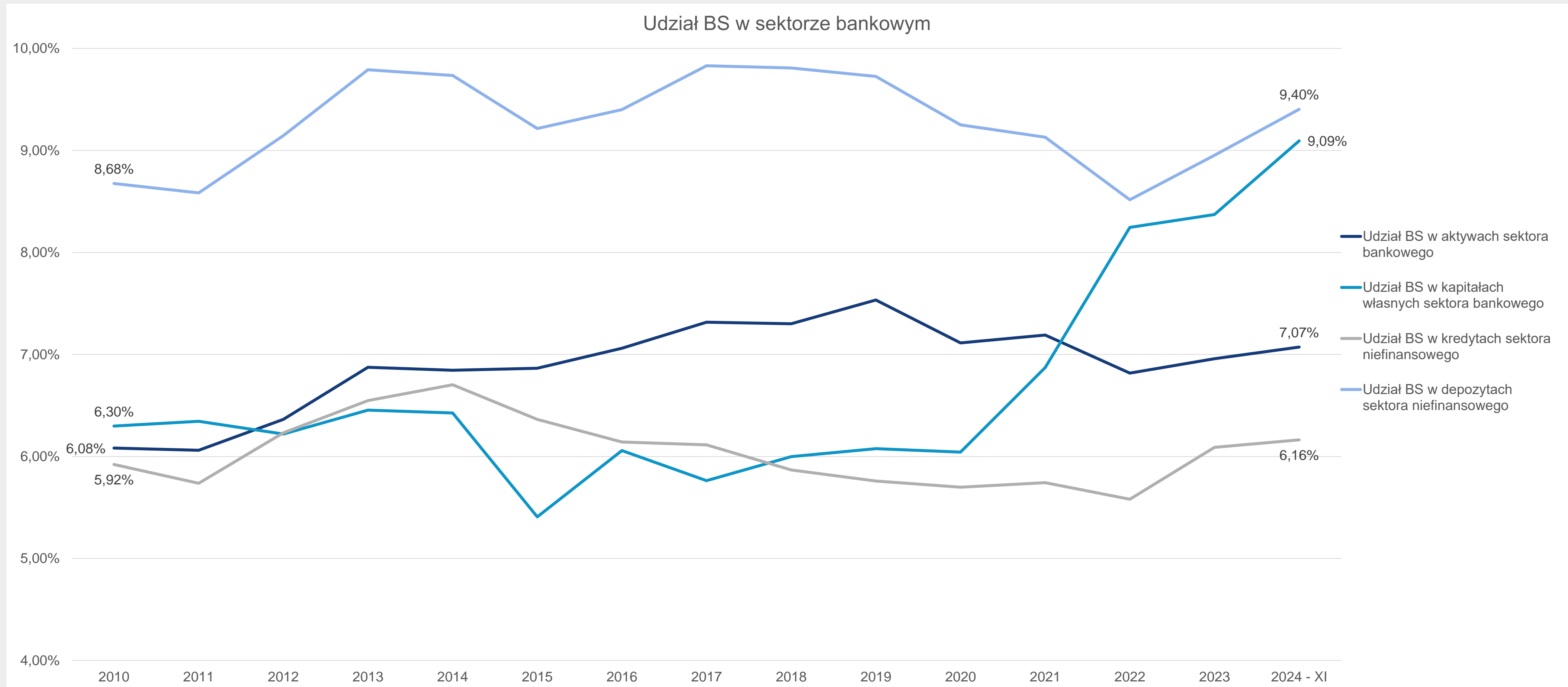
Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

BS odzyskały udziały w kredytowaniu rolników, JST i mikroprzedsiębiorstw, zaś tracą w kredytowaniu MŚP

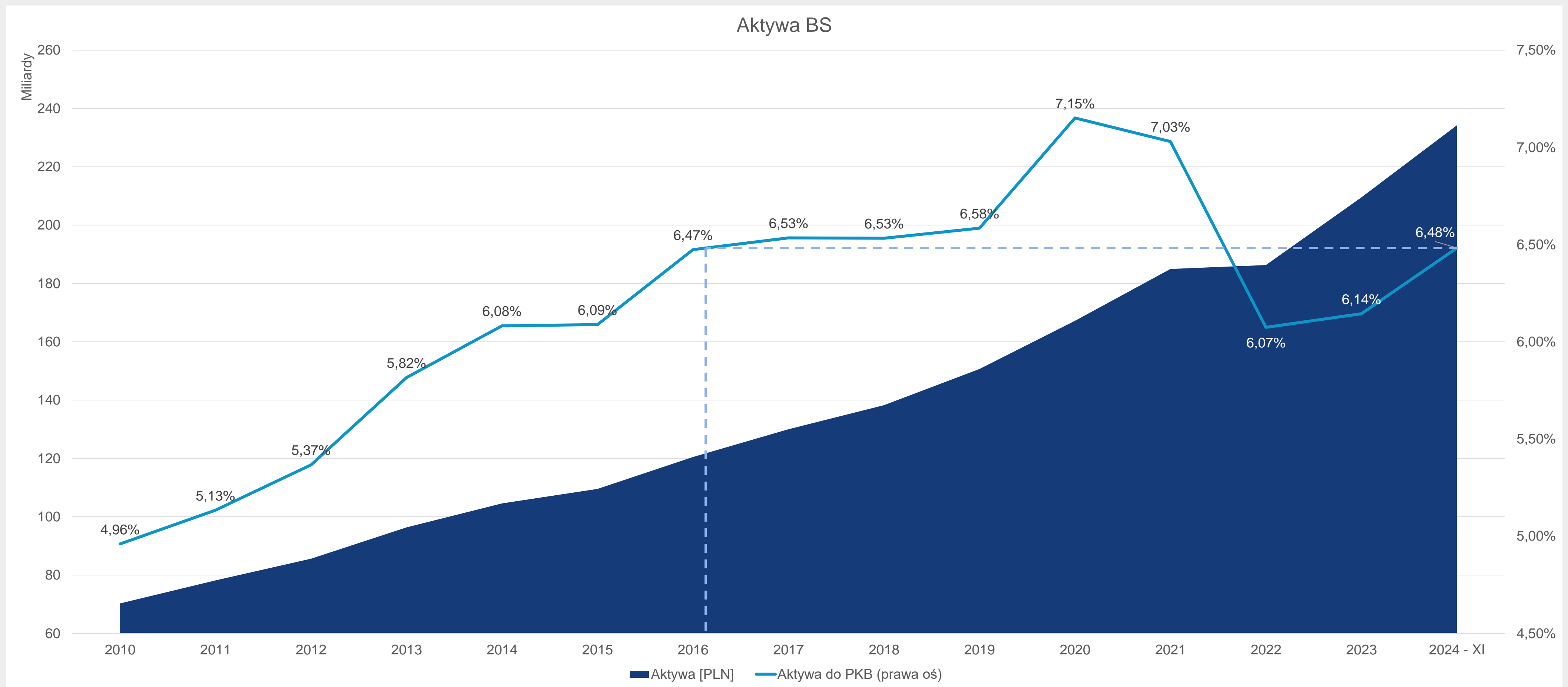
Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

BS odzyskują pozycję w depozytach sektora niefinansowego oraz znacząco zwiększyły udział w KW sektora bankowego

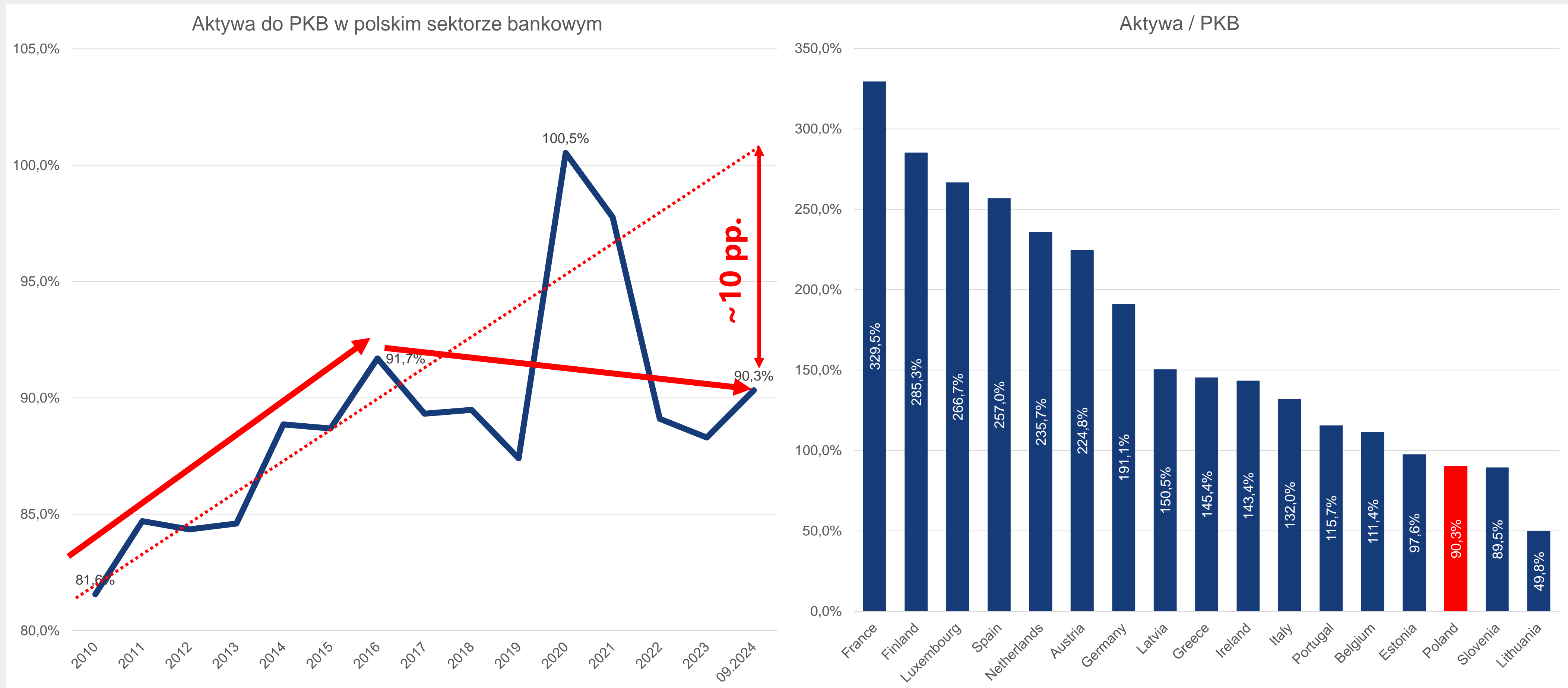
Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

Pomimo nominalnego wzrostu sumy bilansowej aktywa BS uległy zmniejszeniu w relacji do PKB

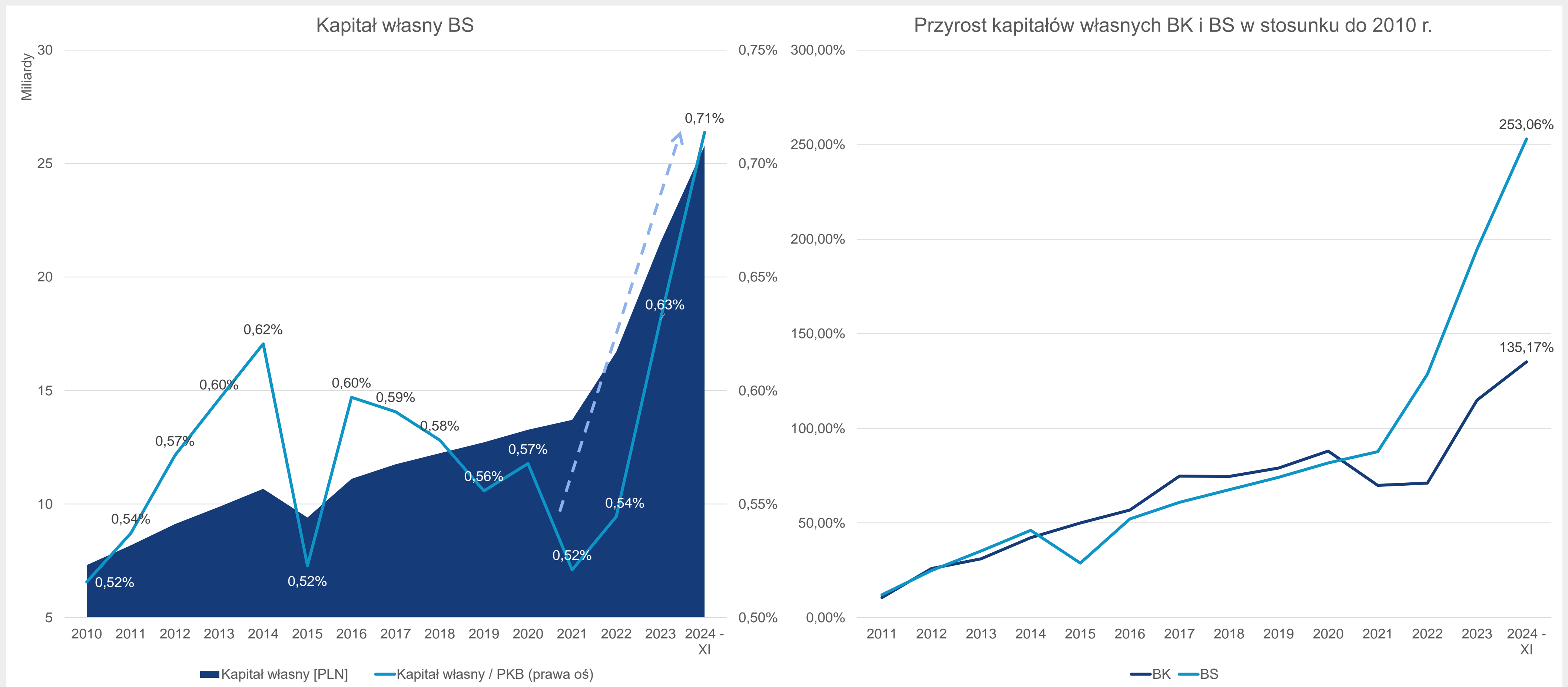
Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

Polski sektor bankowy w ujęciu realnym jest jednym z mniejszych spośród europejskich sektorów bankowych i kurczy się. Mniejsze sektory bankowe znajdują się jedynie w Słowenii i na Litwie.

Źródło: opracowanie własne ZBiA ZBP, dane KNF, SSM, EBC

Rozsądne gospodarowanie zyskiem pozwoliło BS na silne odbudowanie kapitałów (także w ujęciu realnym). W latach 2010-2024 KW BS wzrosły o blisko 250%. W tym samym czasie KW BK wzrosły o niespełna 130%

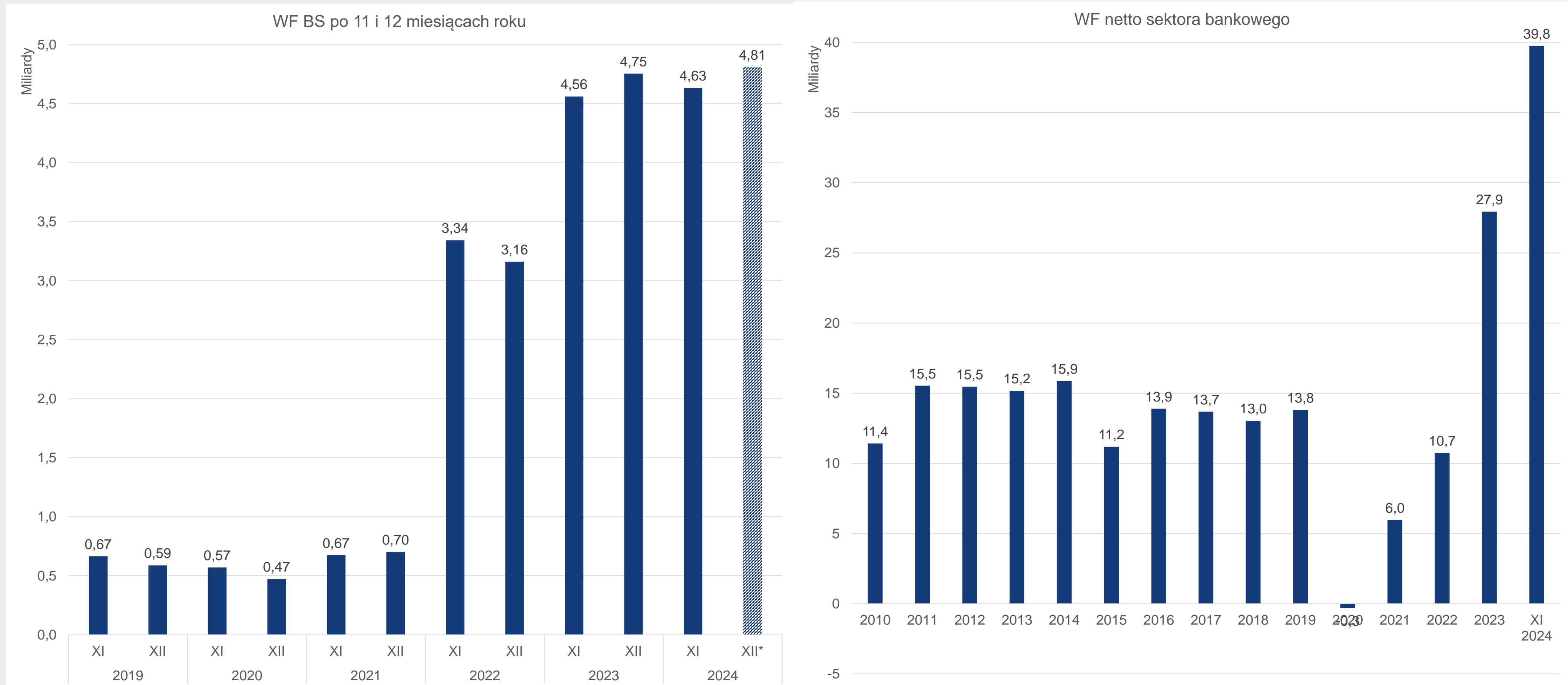

Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

WYNIKI FINANSOWE BANKÓW SPÓŁDZIELCZYCH I ICH DETERMINANTY

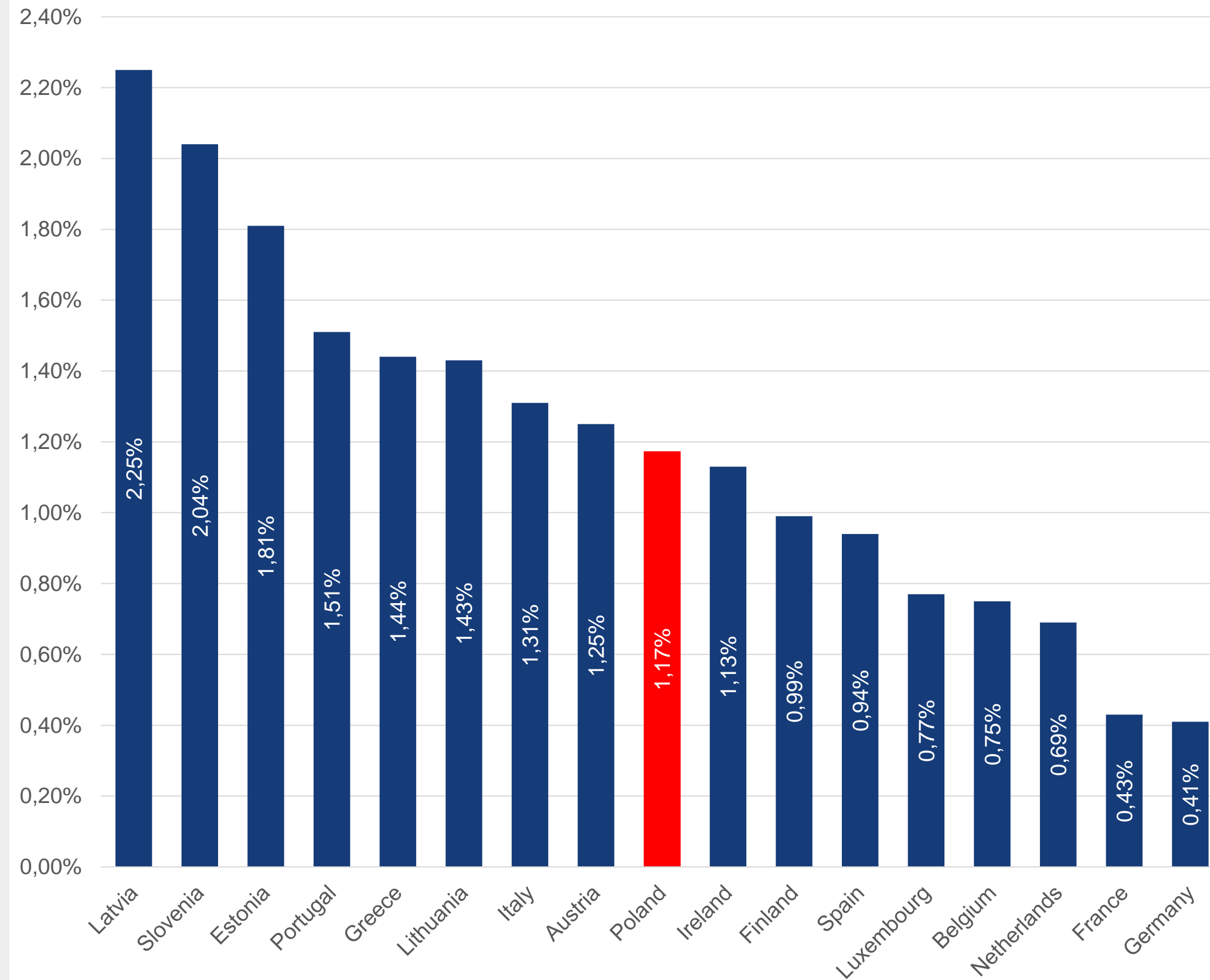
Na koniec listopada WF BS był r/r wyższy o 1,58% i na koniec 2024 roku osiągnie prawdopodobnie poziom zbliżony do zeszłorocznego WF

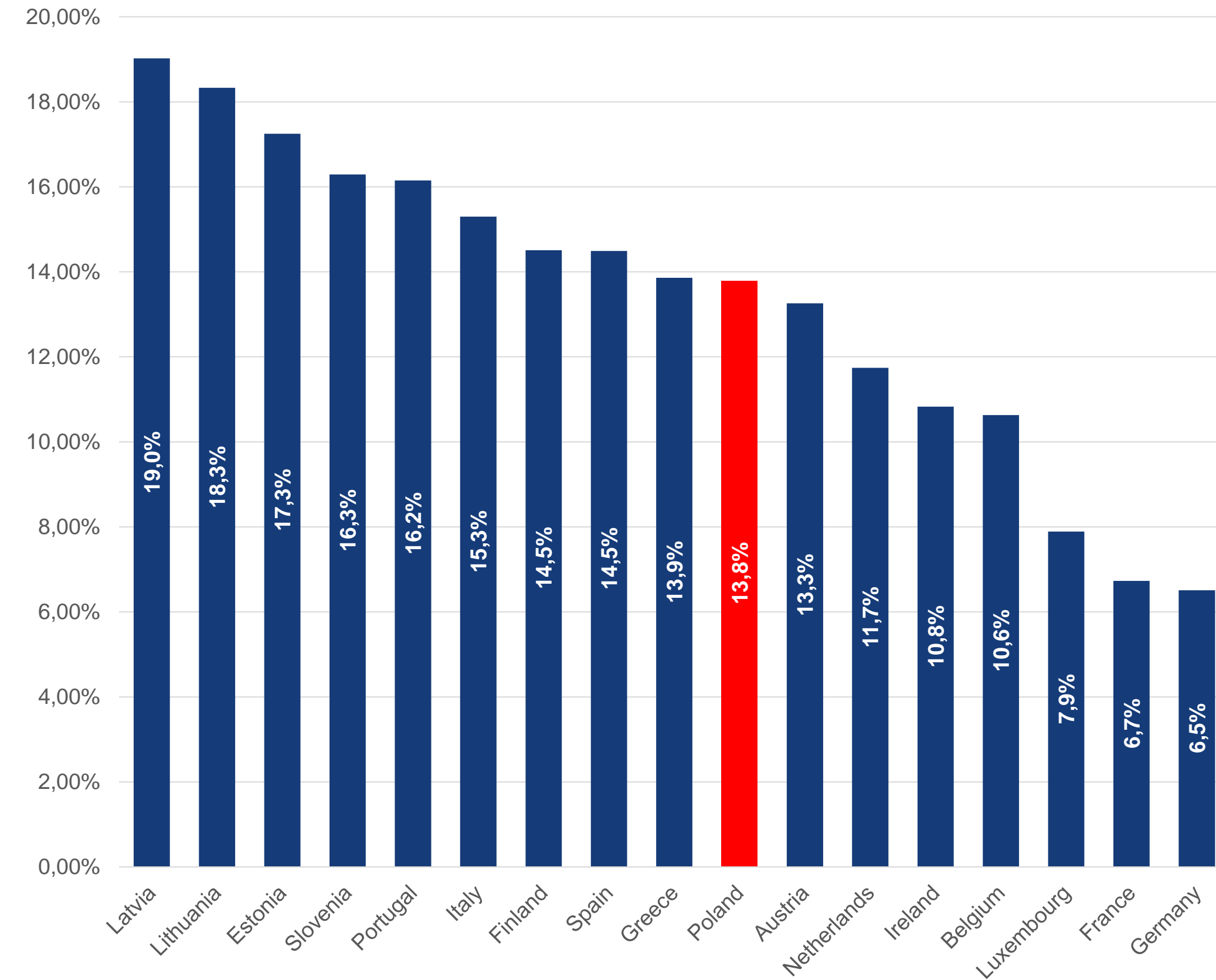
Źródło: opracowanie własne ZBiA ZBP, dane KNF, EBC

Rentowność aktywów i kapitałów własnych polskiego sektora bankowego na tle innych europejskich sektorów bankowych po III kwartale 2024 r. jest umiarkowana.

Rentowność aktywów (ROA) europejskich sektorów bankowych (III kwartał 2024 r.)

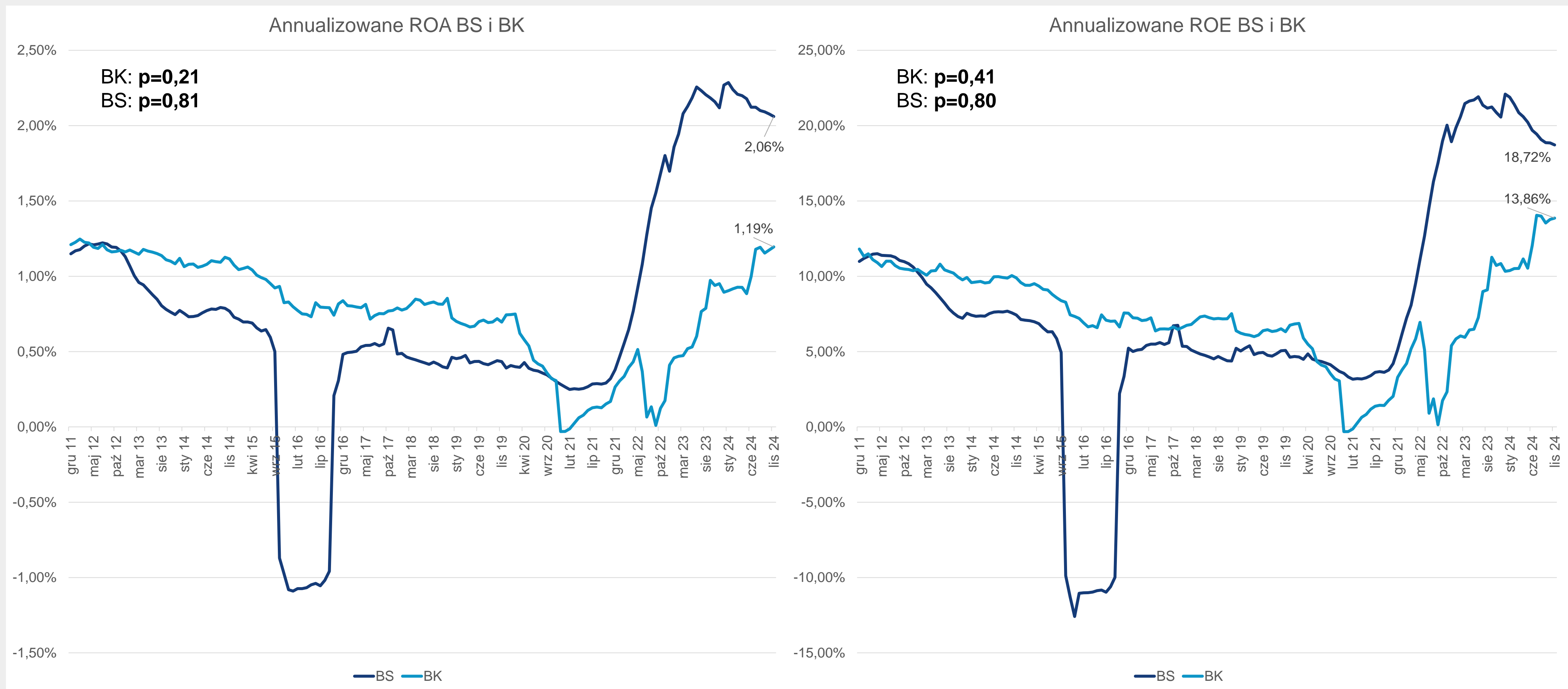

Rentowność kapitałów własnych (ROE) europejskich sektorów bankowych (III kwartał 2024 r.)

Źródło: opracowanie własne ZBiA ZBP, dane KNF, SSM

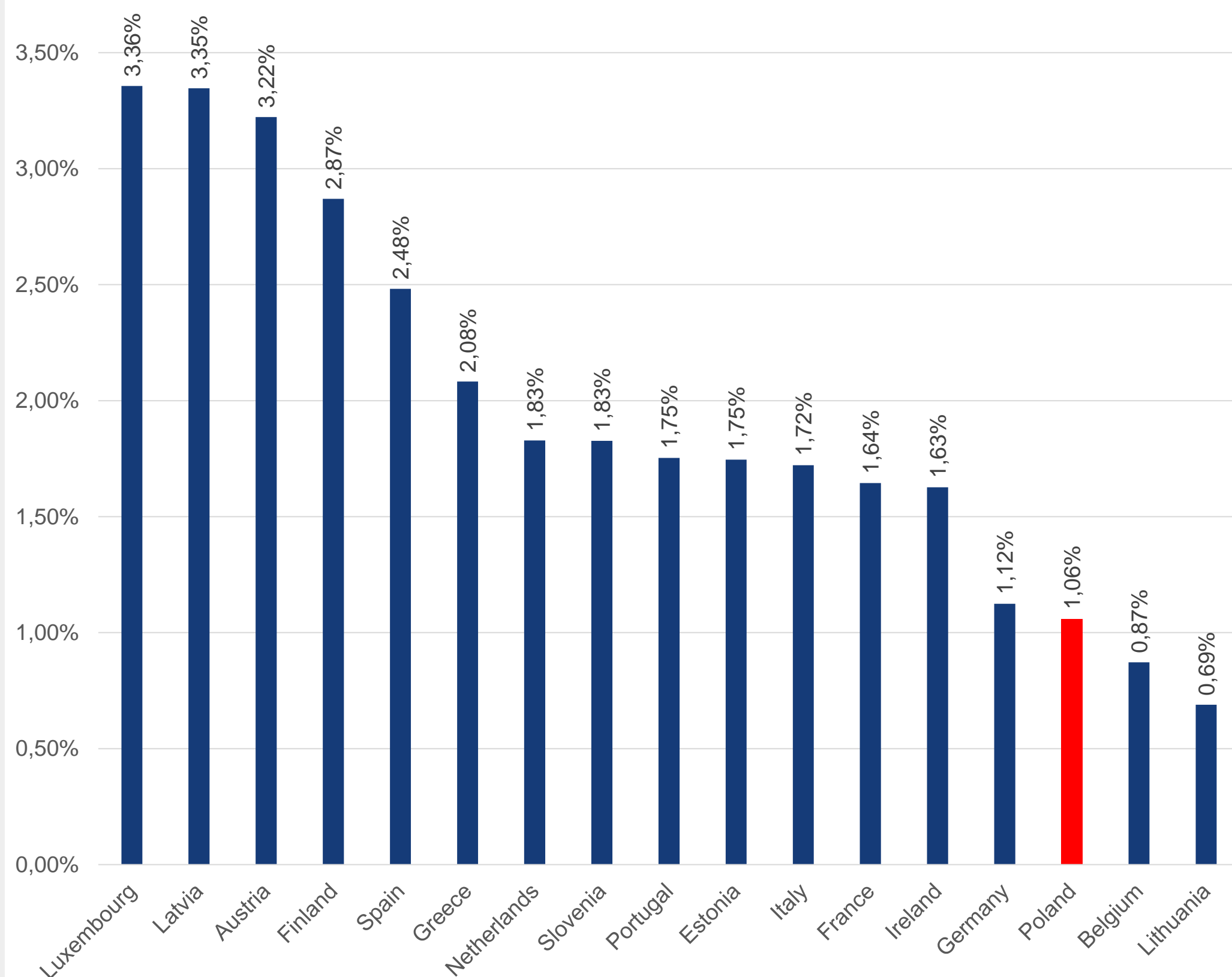
ROA i ROE BS silnie wzrosło i są wyraźnie wyższe niż w BK

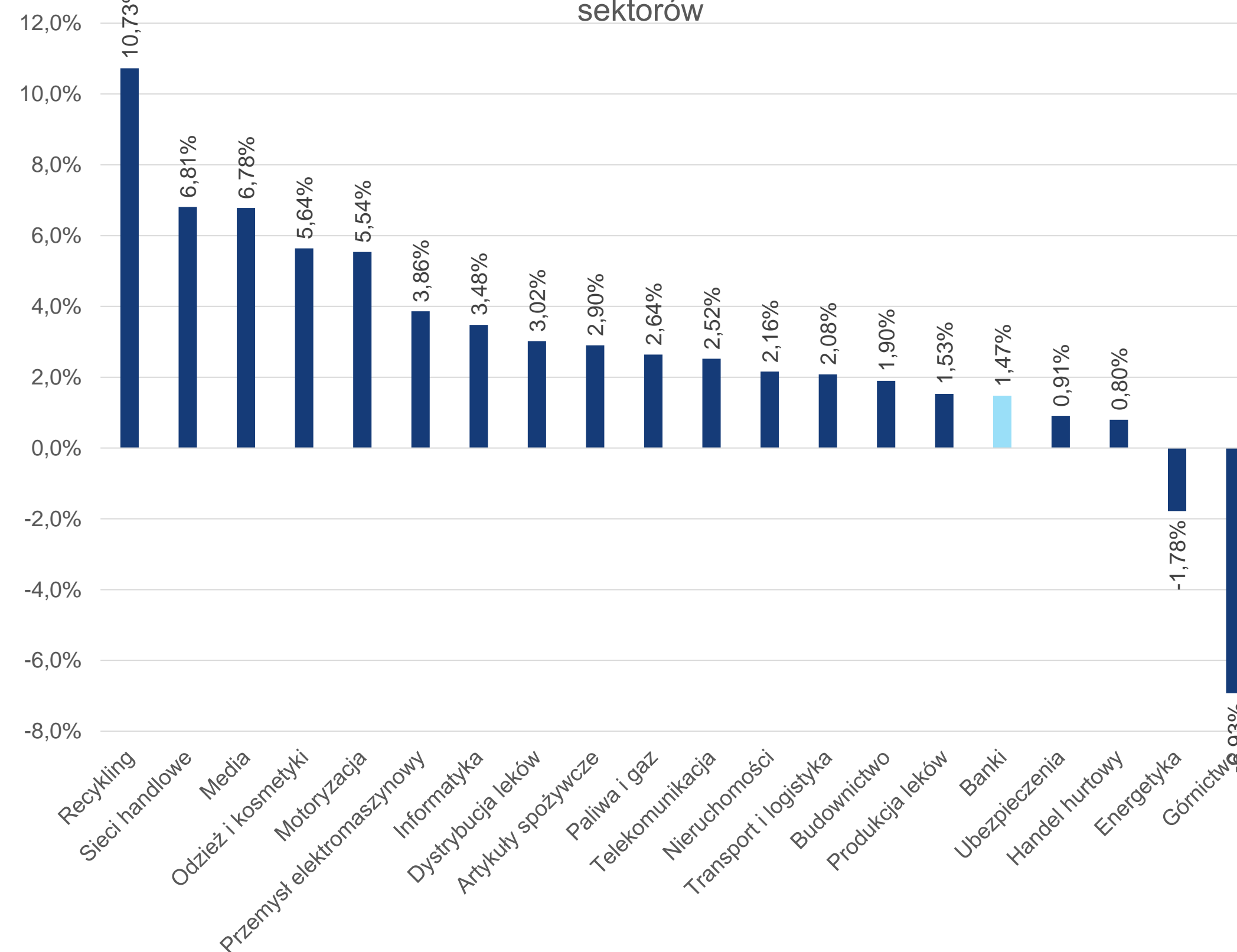
Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

Pomimo funkcjonowania w otoczeniu wysokich stóp procentowych, wyniki banków giełdowych w III kw. 2024 r. pozwoliły jedynie na osiągnięcie niskiej rentowności aktywów w porównaniu do innych sektorów notowanych na GPW, zaś WF w relacji do PKB na tle innych sektorów jest przeciętny

Wynik finansowy netto europejskich sektorów bankowych w relacji do PKB (dane annualizowane)

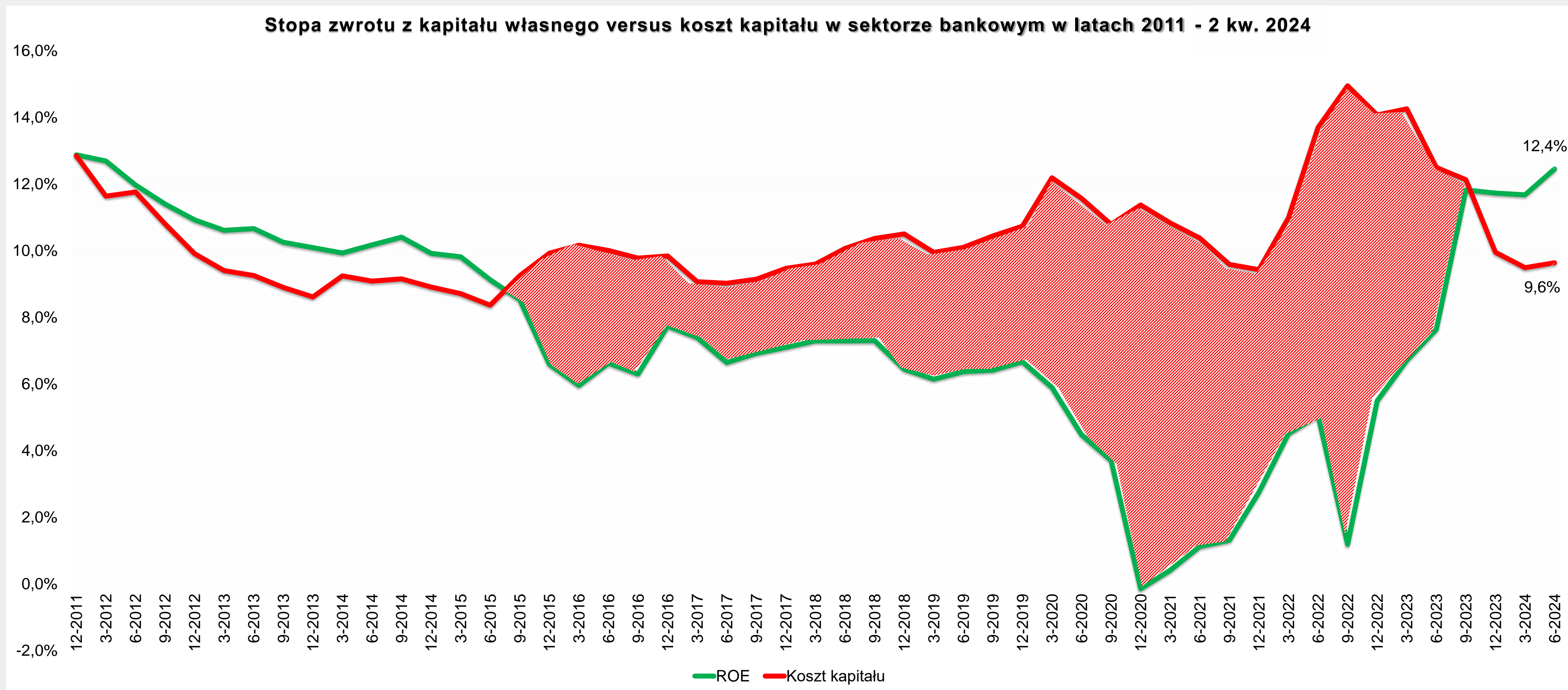

ROA w wybranych sektorach GPW wg stanu na koniec III kw. 2024 r. – na podstawie spółek notowanych na GPW w ramach poszczególnych sektorów

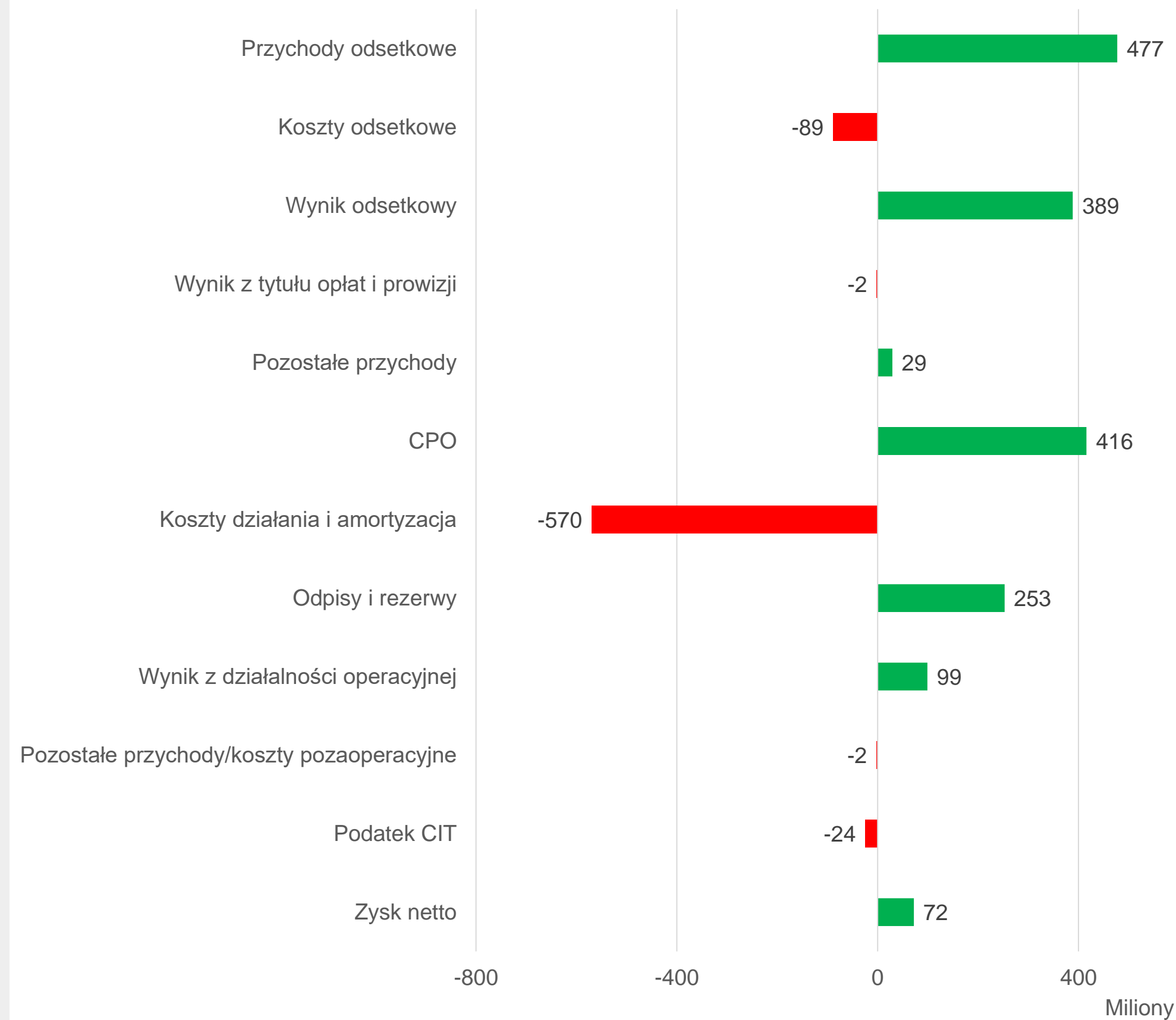
Źródło: opracowanie własne ZBiA ZBP, dane biznesradar.pl

Od połowy 2015 r. do końca 2023 r. stopa zwrotu z kapitału własnego (ROE) była niższa niż koszt tego kapitału. Eskalacja obciążeń podatkowych i parapodatkowych sprawiła, że różnica między ROE a kosztem kapitału w niektórych latach przekraczała 11 pp.

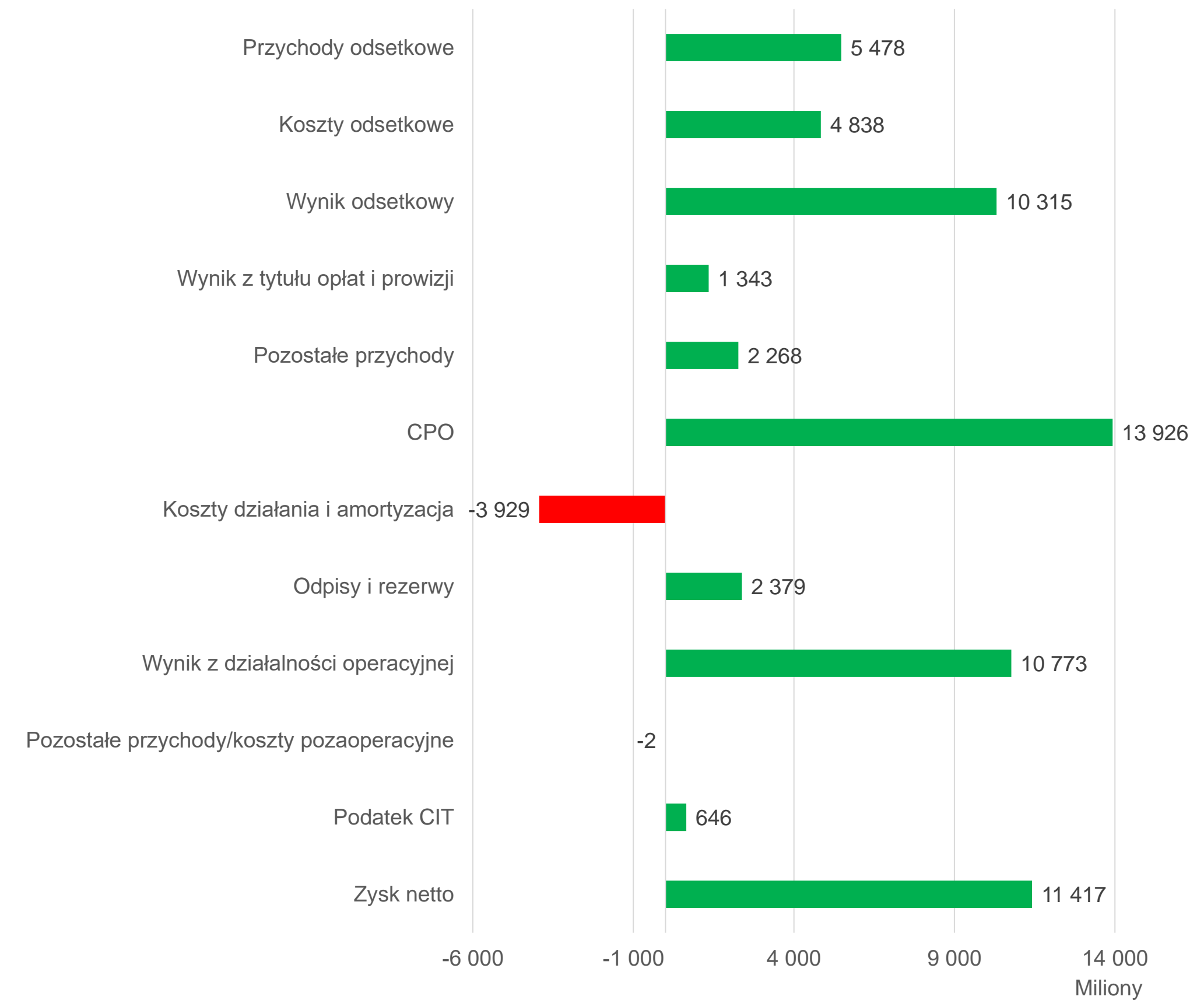

WF BS tworzone są głównie przez wzrost przychodów odsetkowy i spadek odpisów i rezerw. W BK, inaczej niż BS – WF w większym stopniu tworzony jest przez spadek kosztów odsetkowych

Dekompozycja WF BS r/r (XI 2024 vs XI 2023)

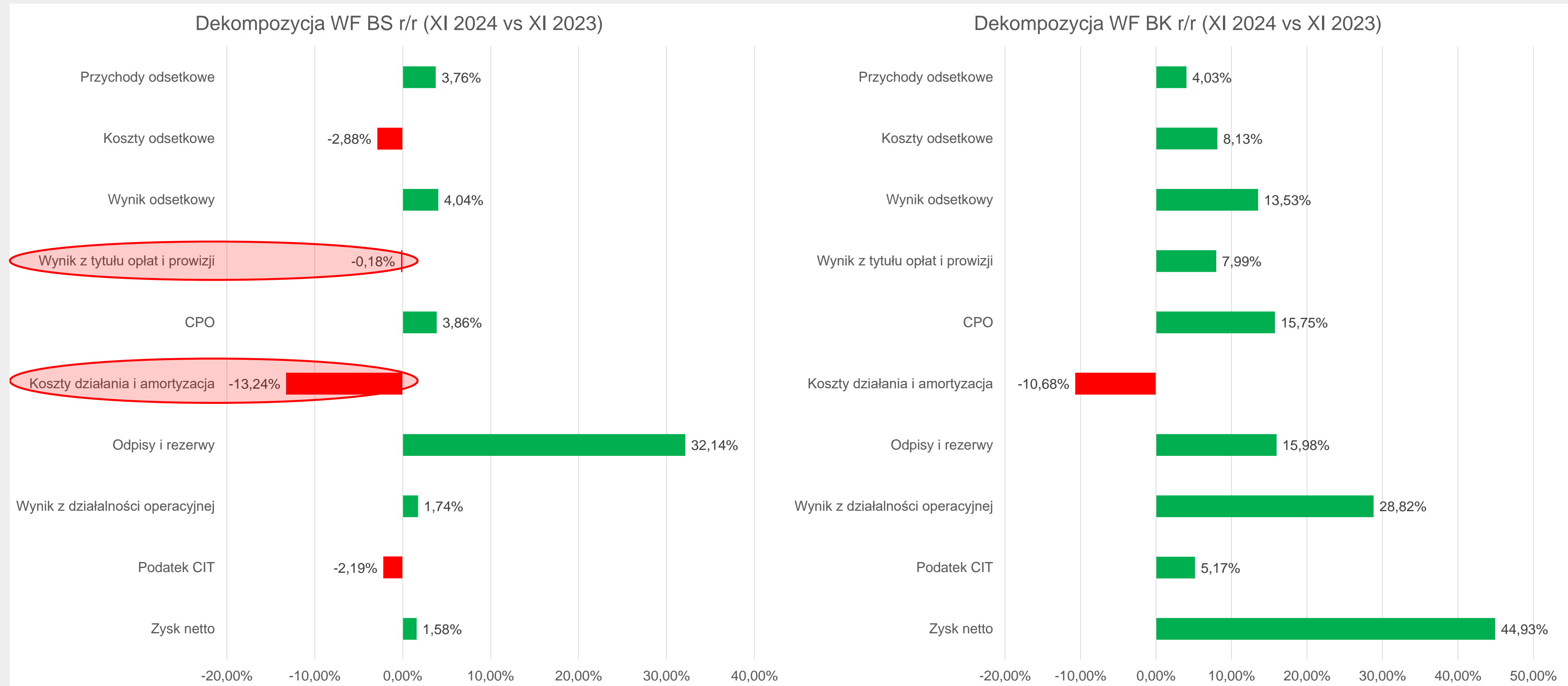

Dekompozycja WF BK r/r (XI 2024 vs XI 2023)

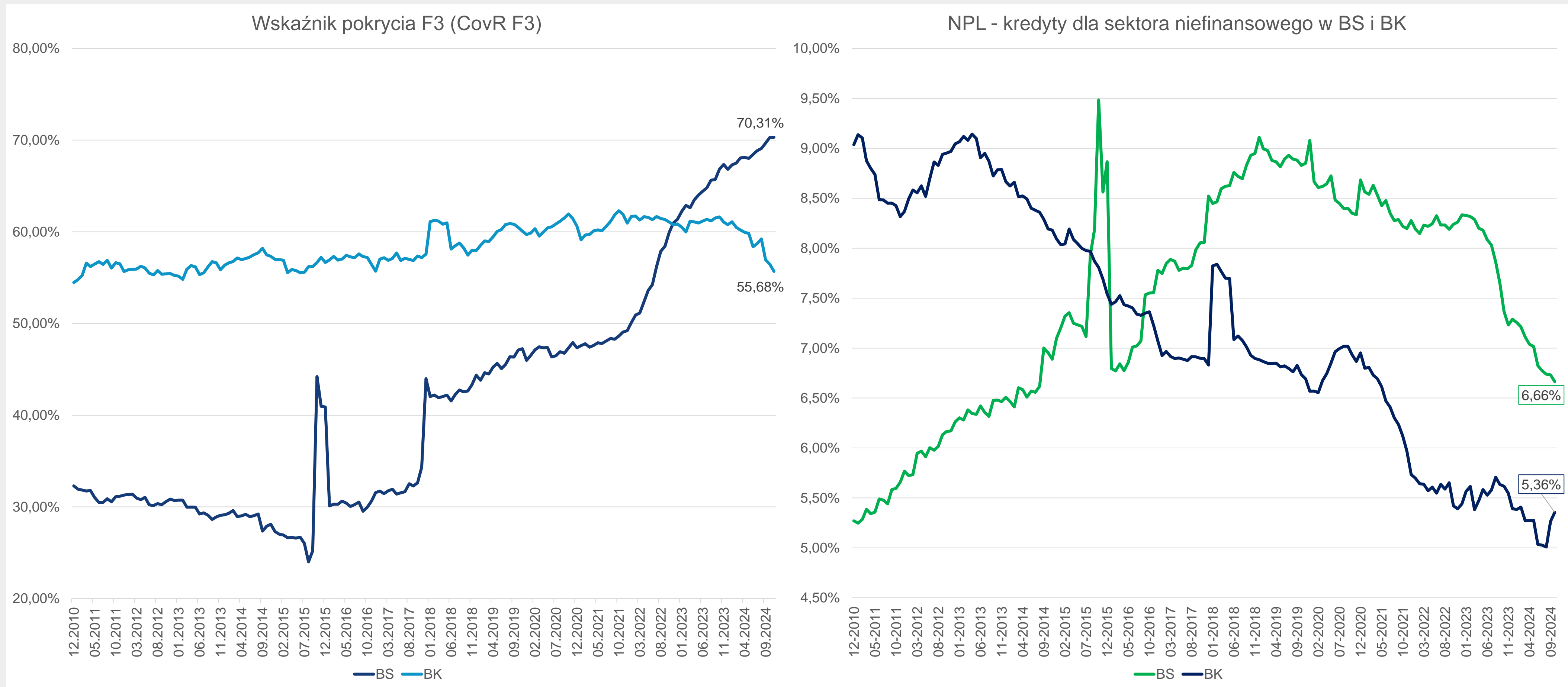

Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

Z perspektywy przewidywanego spadku stóp procentowych w sektorze BS niepokoić może niski przyrost pozaodsetkowych źródeł dochodu oraz znaczący wzrost kosztów działania

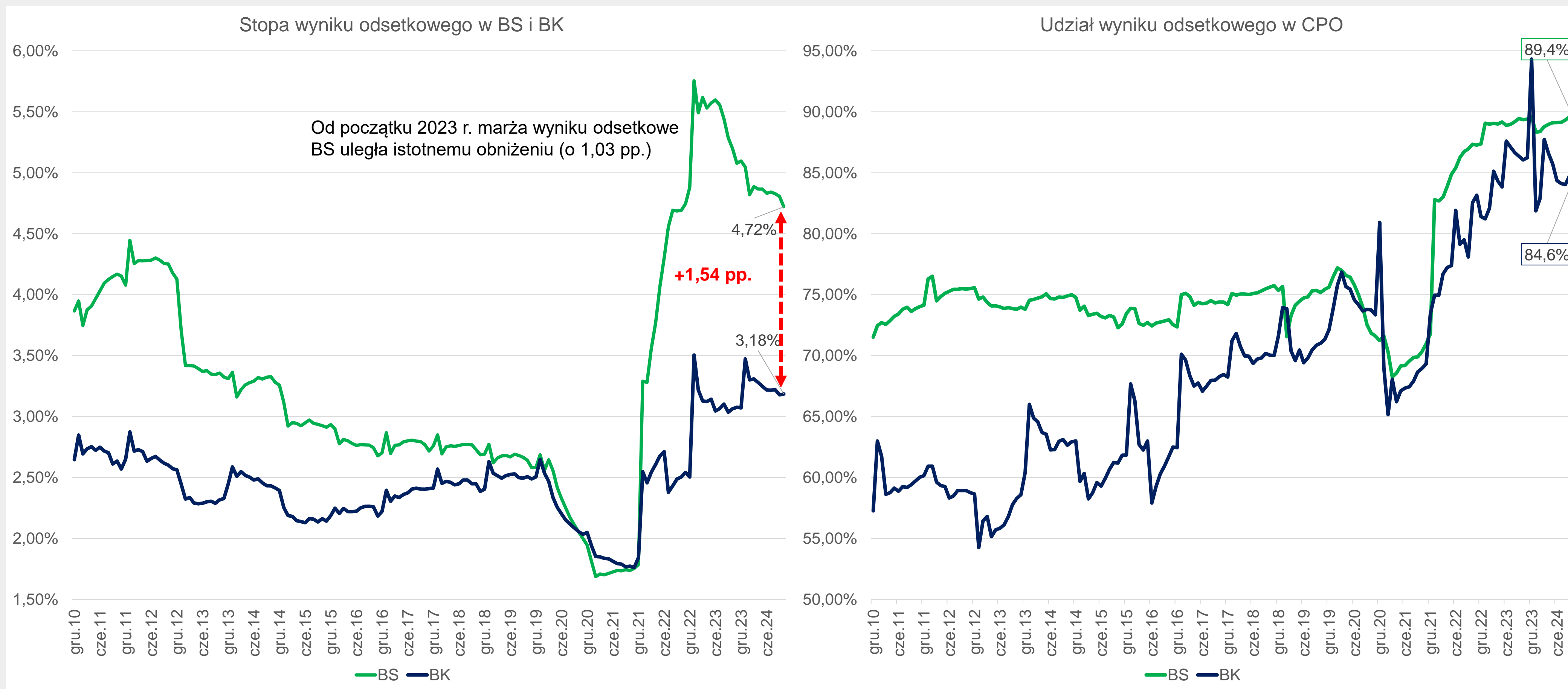

W warunkach wyższych WF, BS znacząco zwiększyły wskaźnik pokrycia należności ze stwierdzoną utratą wartości (F3). Poprawiła się również jakość portfela kredytowe w BS

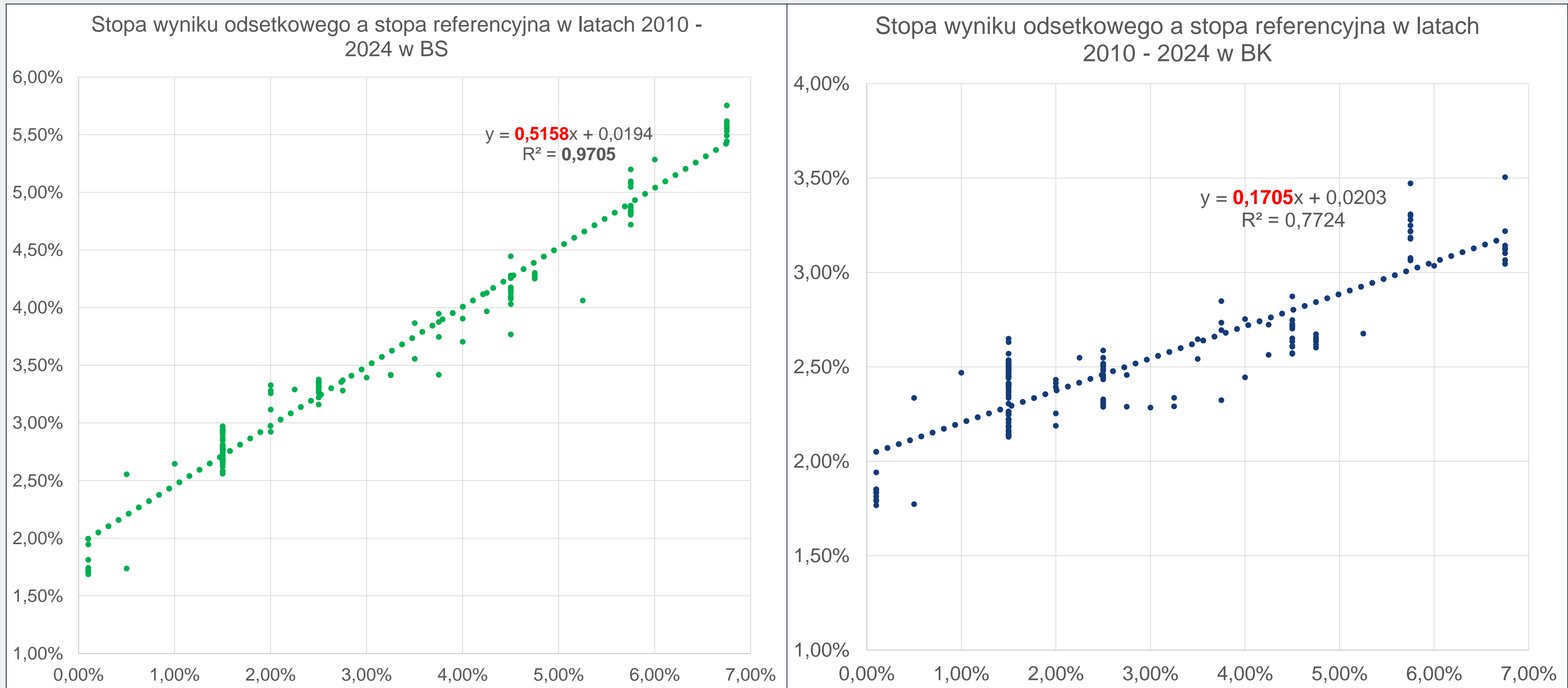
Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

Przychody odsetkowe stanowią dominujące źródło CPO. W latach 2010 – 2021 BS systematycznie zawężyły spread pomiędzy marżą wyniku odsetkowego względem BK. W latach 2022 – 2024 marża wyniku odsetkowego była ponownie dużo wyższa w BS i w BK

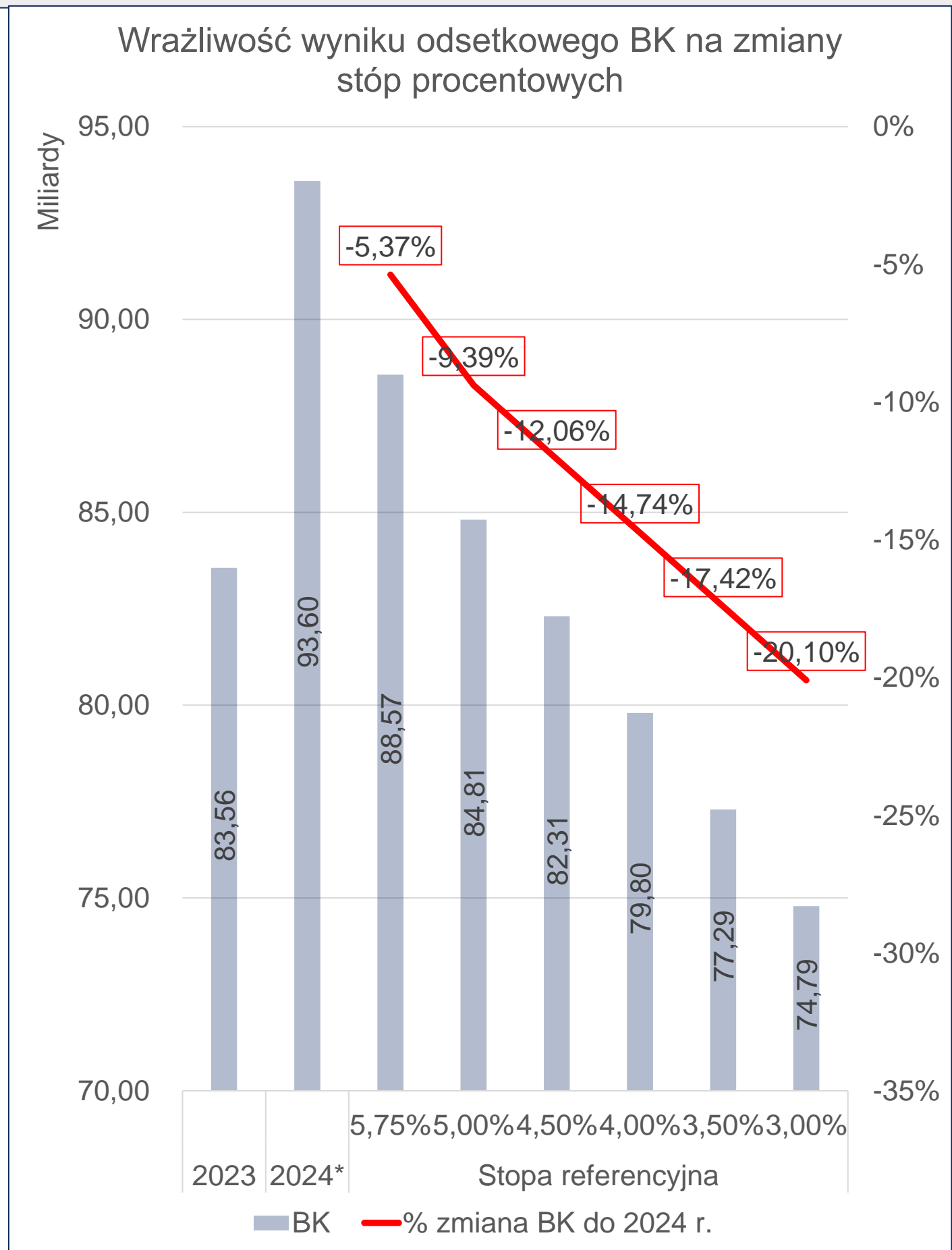
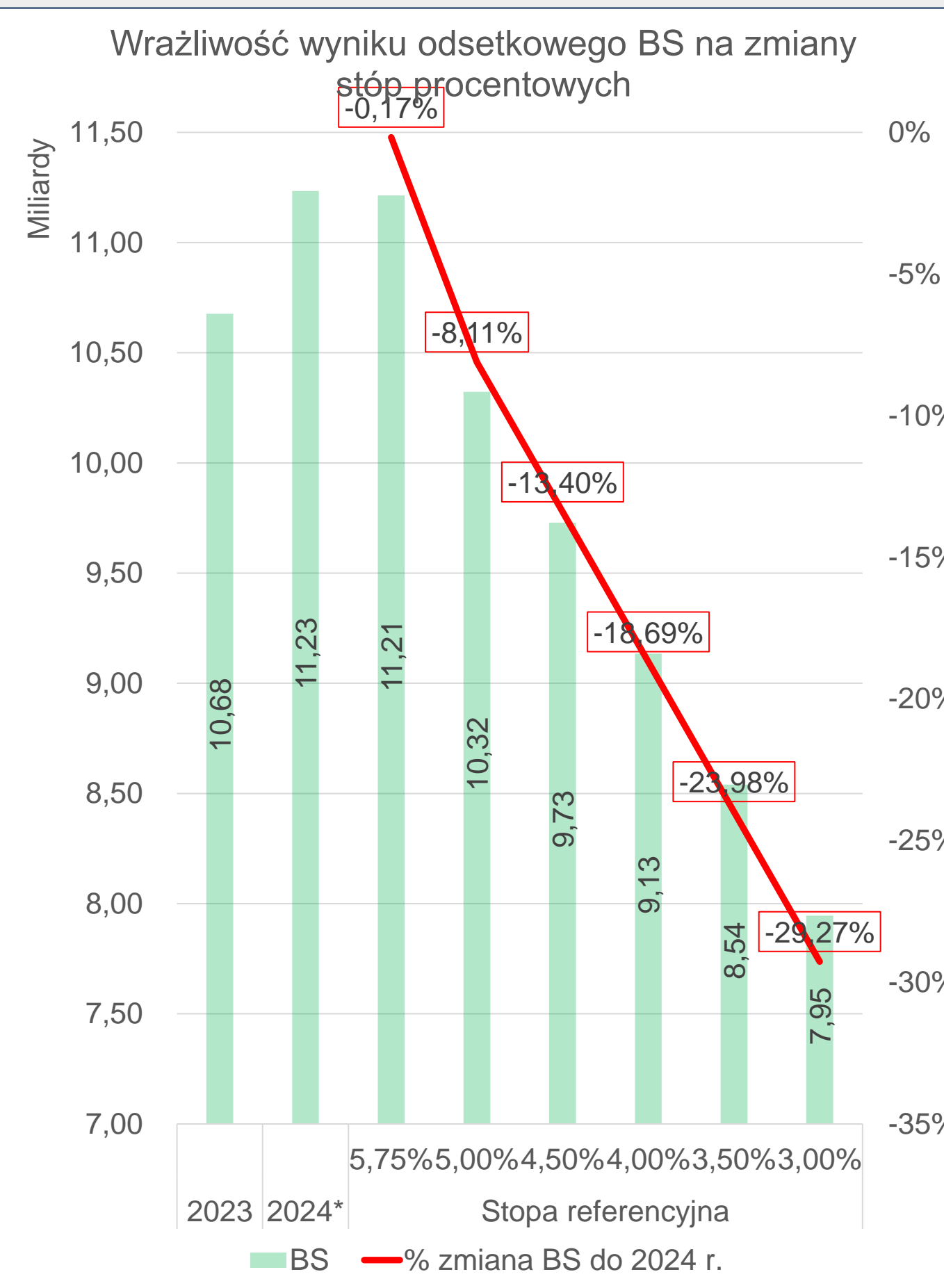
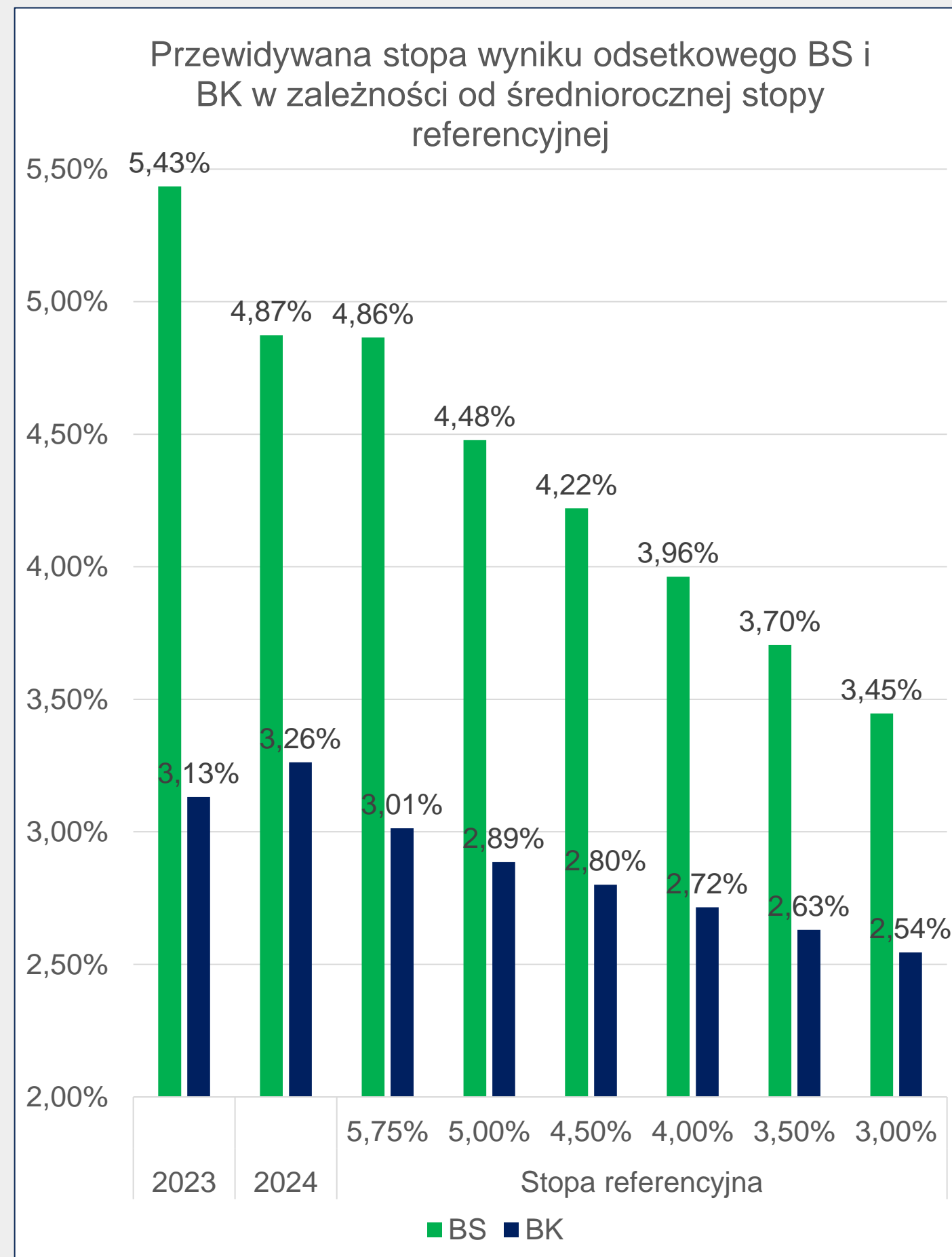
Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

Stopa wyniku odsetkowego w bardzo silnym stopniu determinowana jest wysokością stopy referencyjnej – w szczególności w BS

Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

W warunkach spodziewanego spadku stóp procentowych stopy wyników odsetkowych banków będą ulegały obniżeniu – silniej w BS. Przy średniorocznej stopie referencyjnej na poziomie 3% wyniki odsetkowego BK mogą zmniejszyć się o 20,1%, zaś BS aż o 29,3%

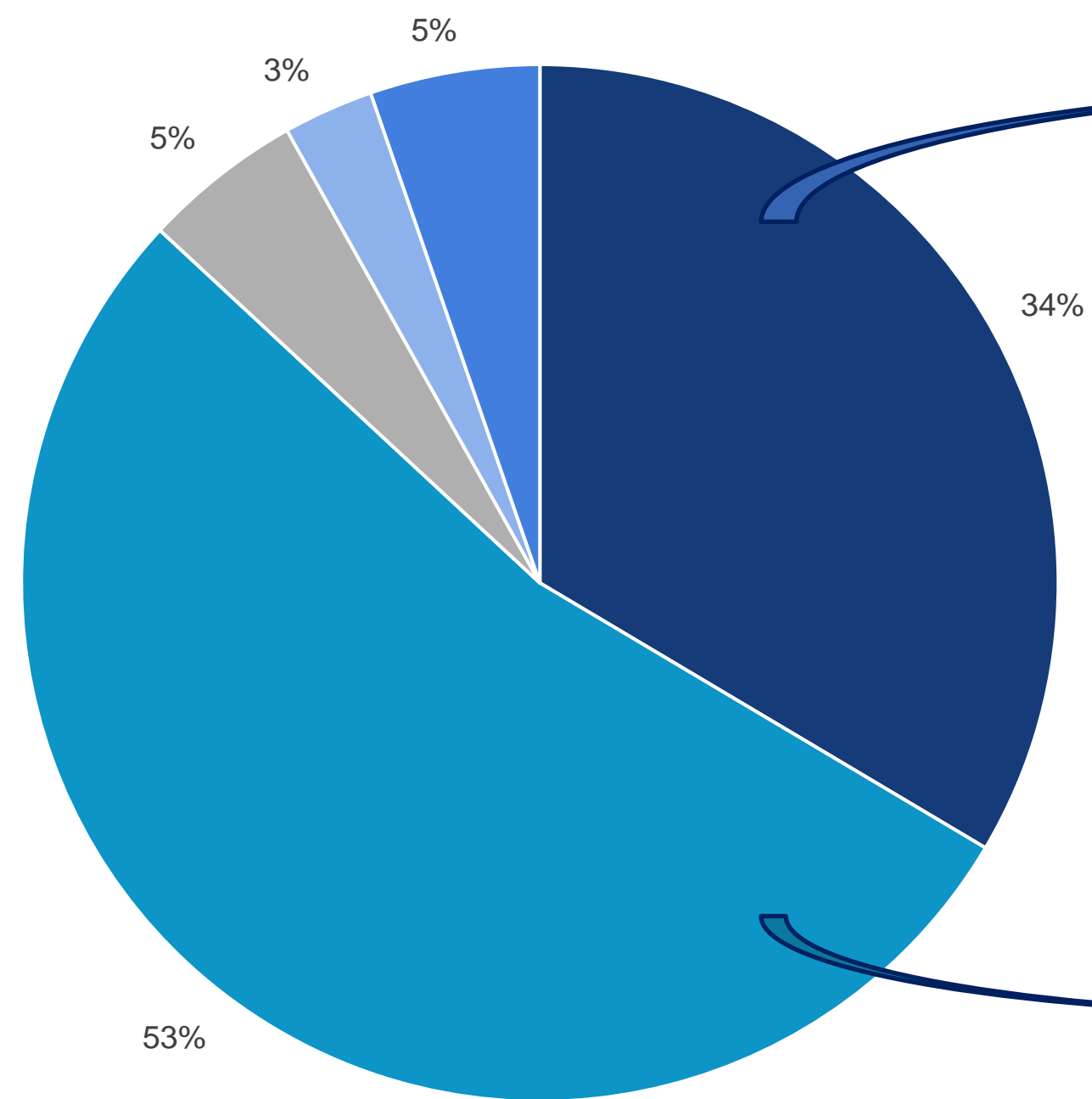
Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

AKCJA KREDYTOWA BANKÓW SPÓŁDZIELCZYCH

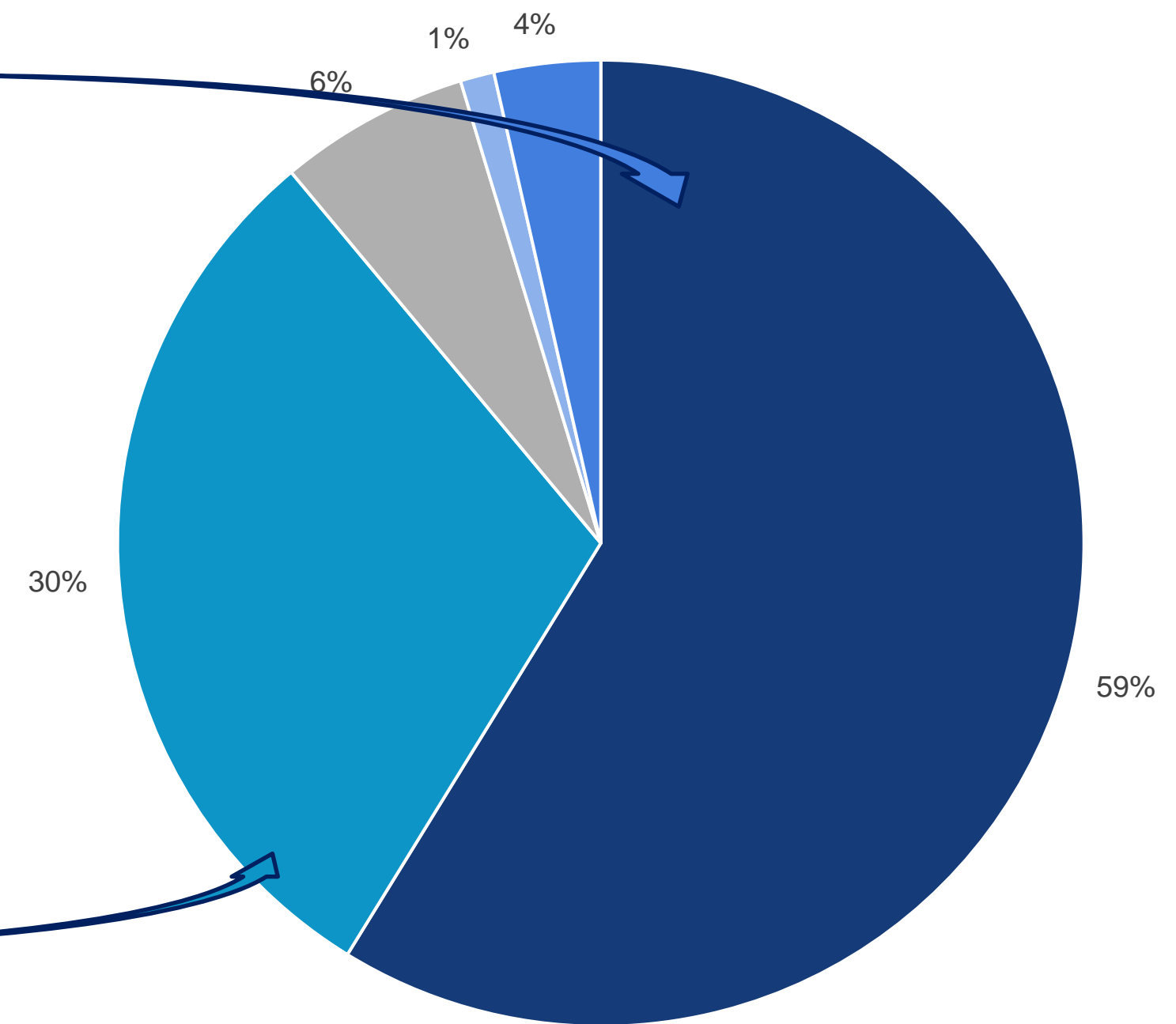
Na przestrzeni lat struktura aktywów BS uległa istotnej zmianie

Struktura aktywów BS – XII 2010 r.

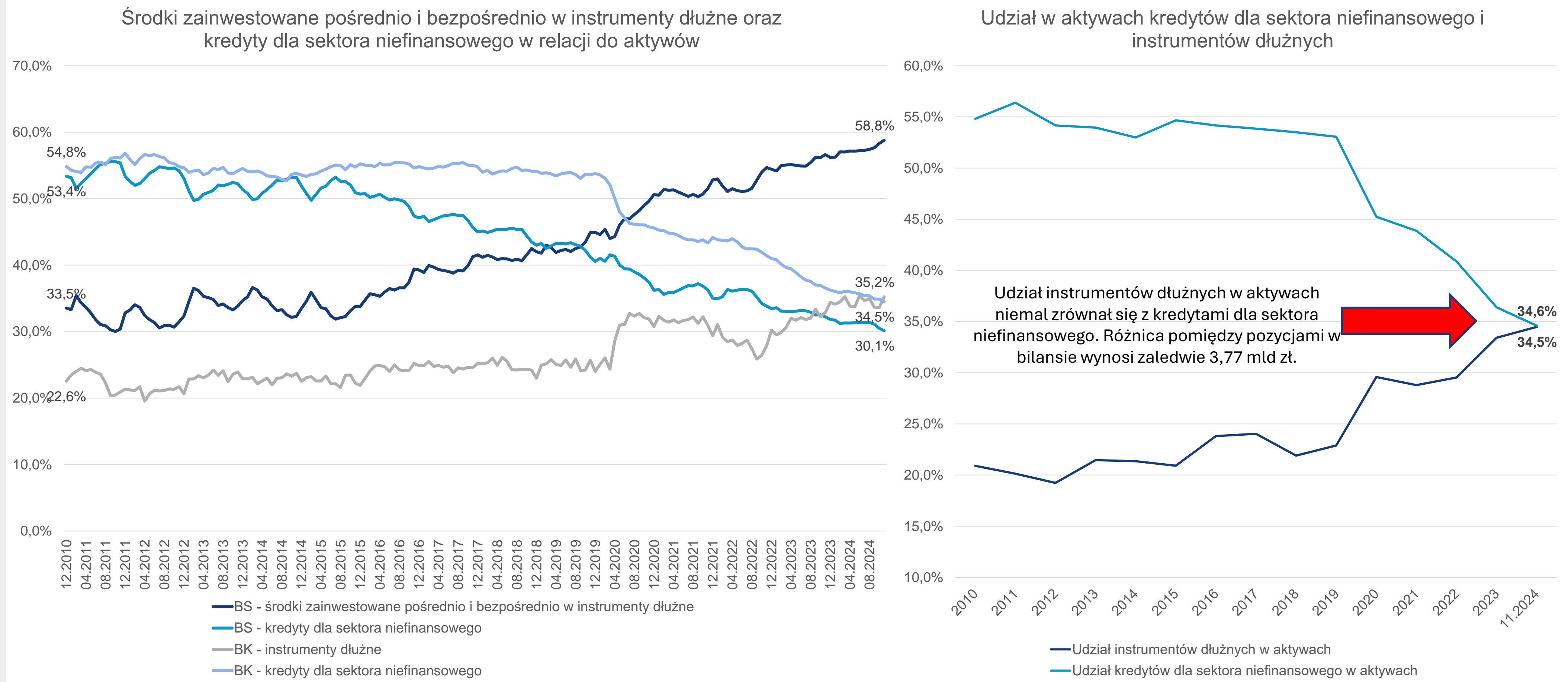
- Środki zainwestowane bezpośrednio i pośrednio w instrumenty dłużne
- Kredyty dla sektora niefinansowego
- Kredyty dla JST
- RAT
- Pozostałe

Struktura aktywów BS – XI 2024 r.

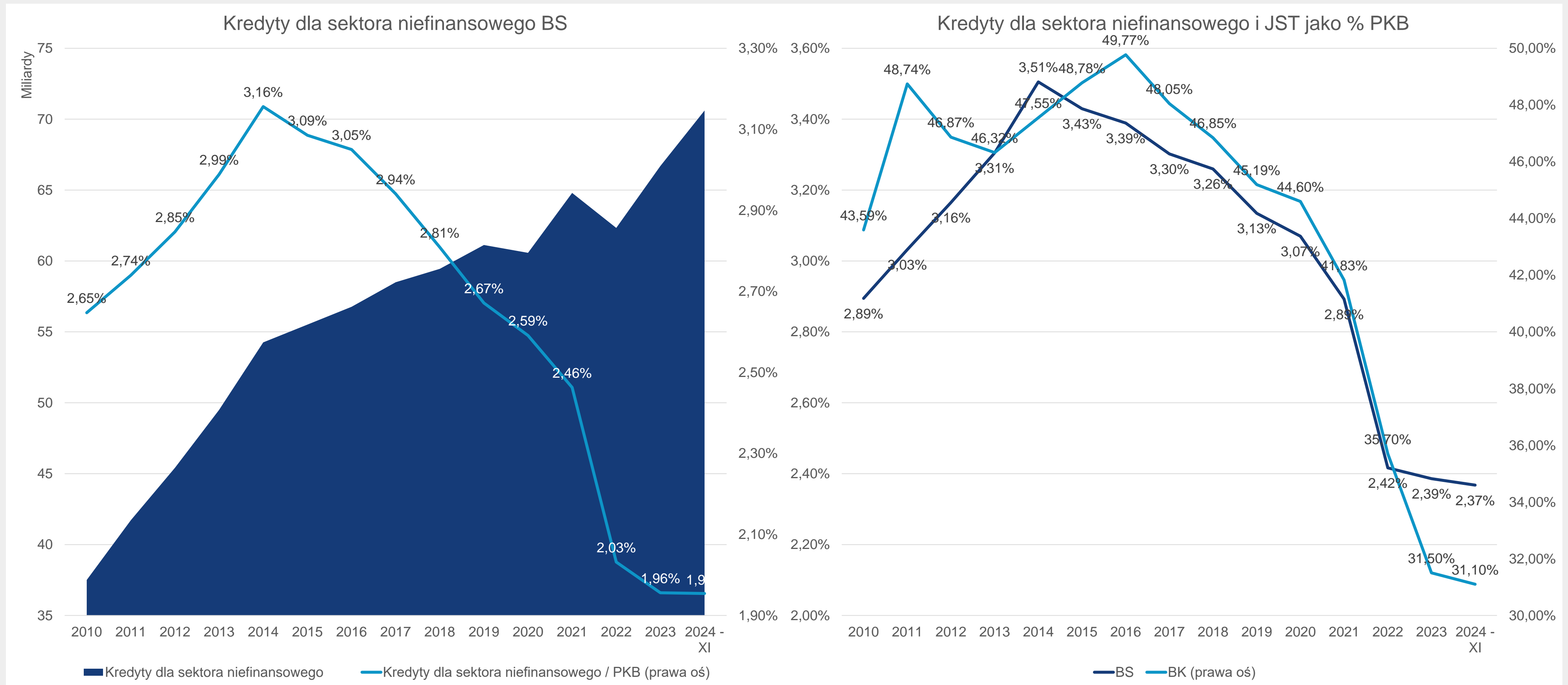
- Środki zainwestowane bezpośrednio i pośrednio w instrumenty dłużne
- Kredyty dla sektora niefinansowego
- Kredyty dla JST
- RAT
- Pozostałe

Udział środków zainwestowanych pośrednio i bezpośrednio w instrumenty dłużne w BS osiągnął poziom ponad 58%

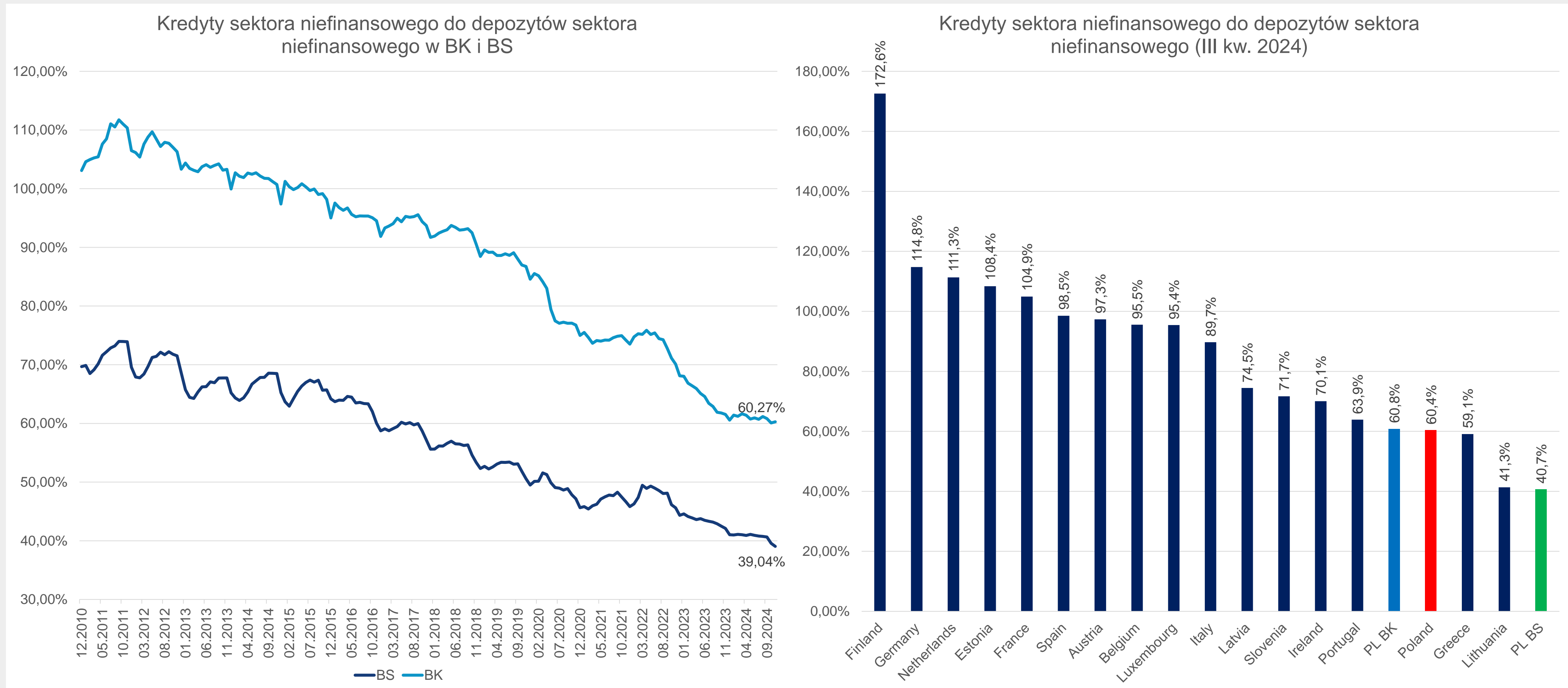
Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

W latach 2010 – XI 2024 portfel kredytów dla sektora niefinansowego BS wzrósł z 37,5 mld zł do 70,6 mld zł. Mimo to od 2015 r. maleje udział należności sektora niefinansowego w relacji do PKB

Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

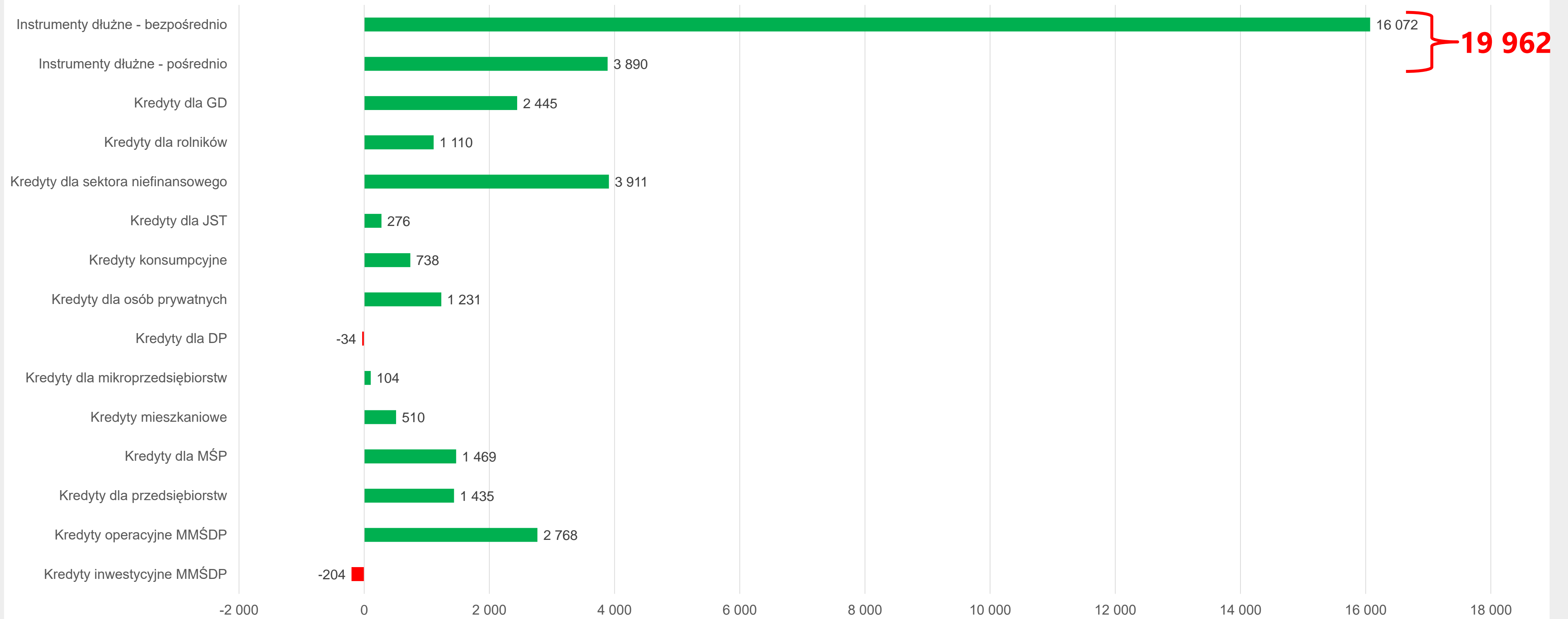
Zarówno w BK, jak i BS, zmniejszeniu ulega relacja kredytów sektora niefinansowego do depozytów sektora niefinansowego

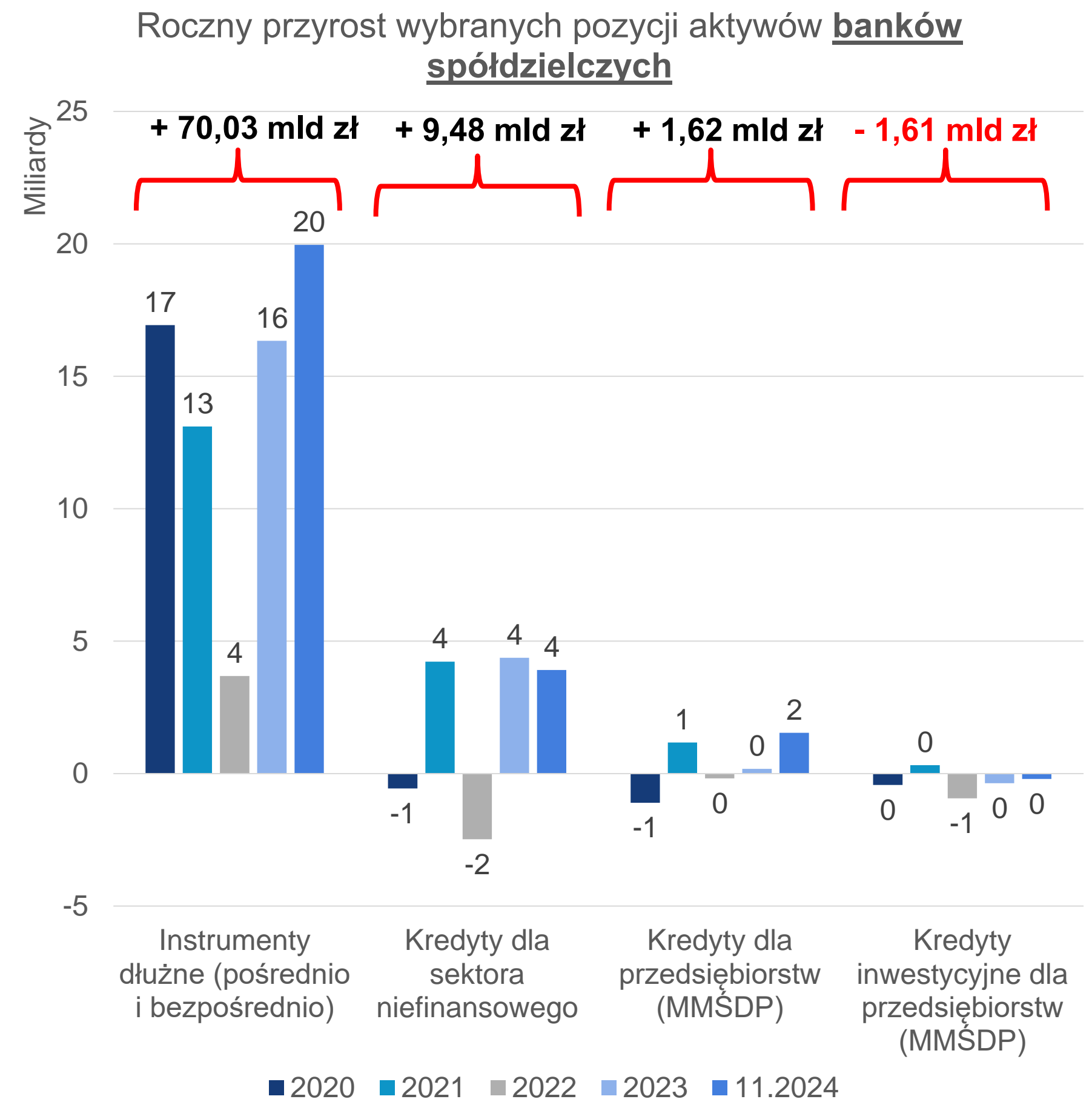
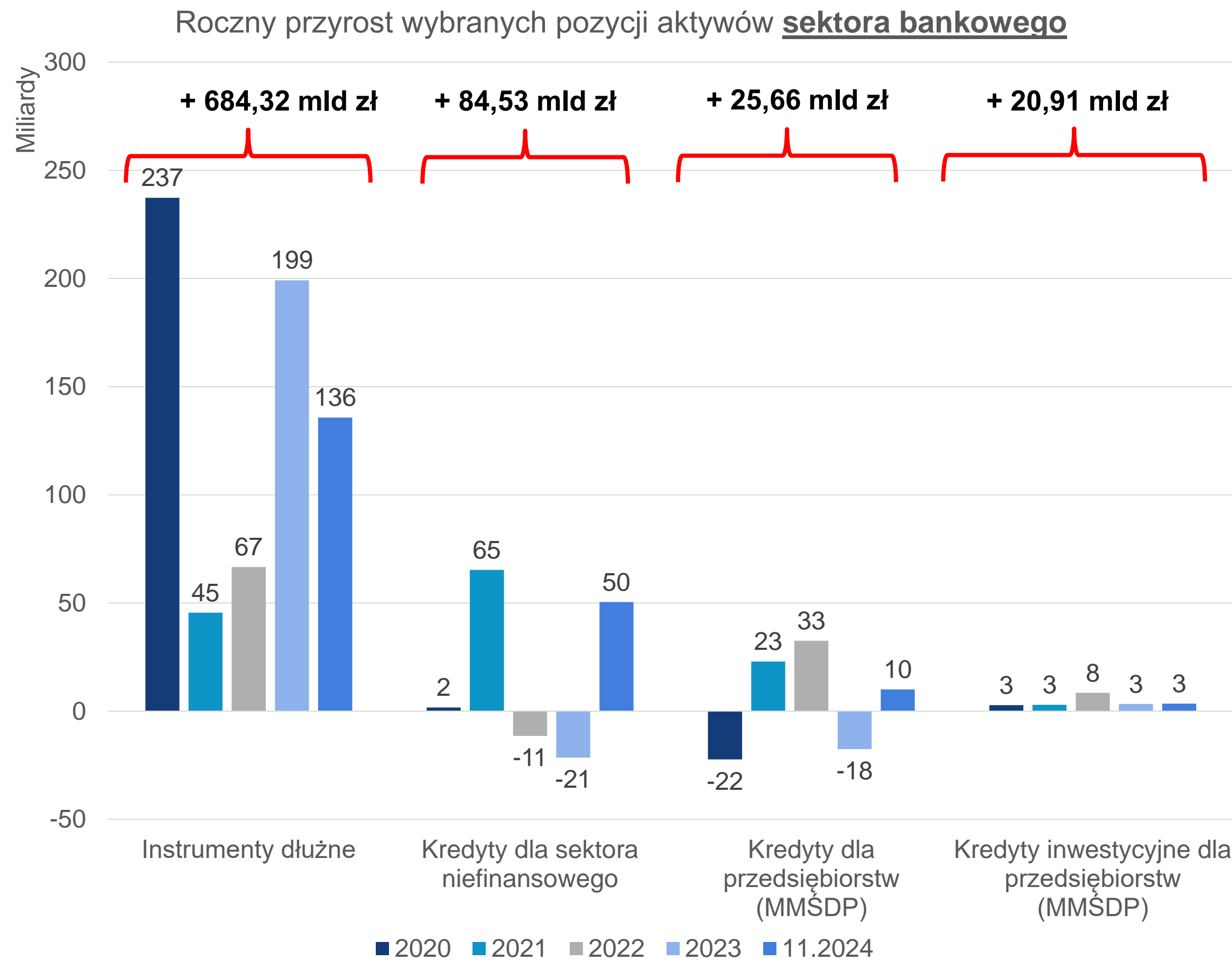
Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

W 2024 r. BS wzrastały głównie pośrednie i bezpośrednie inwestycje w instrumenty dłużne. Maleje zaś finansowanie działalności inwestycyjnej przedsiębiorstw

Zmiany wartości portfela kredytowego BS i inwestycji w instrumenty dłużne od początku 2024 r.

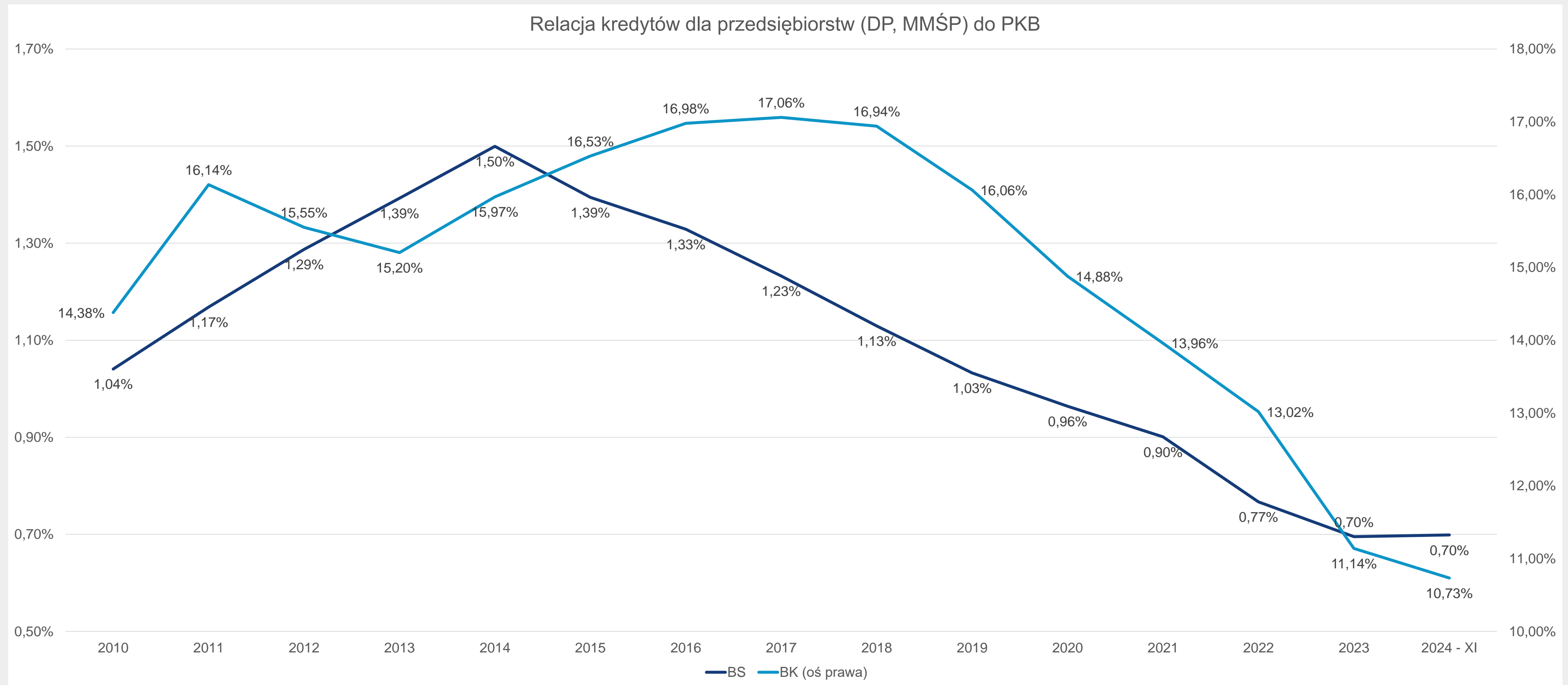

Zarówno w sektorze bankowym, jak i w BS wzrastają głównie środki zainwestowane w instrumenty dłużne (w około 8-krotnie większym stopniu niż kredyty dla sektora niefinansowego)

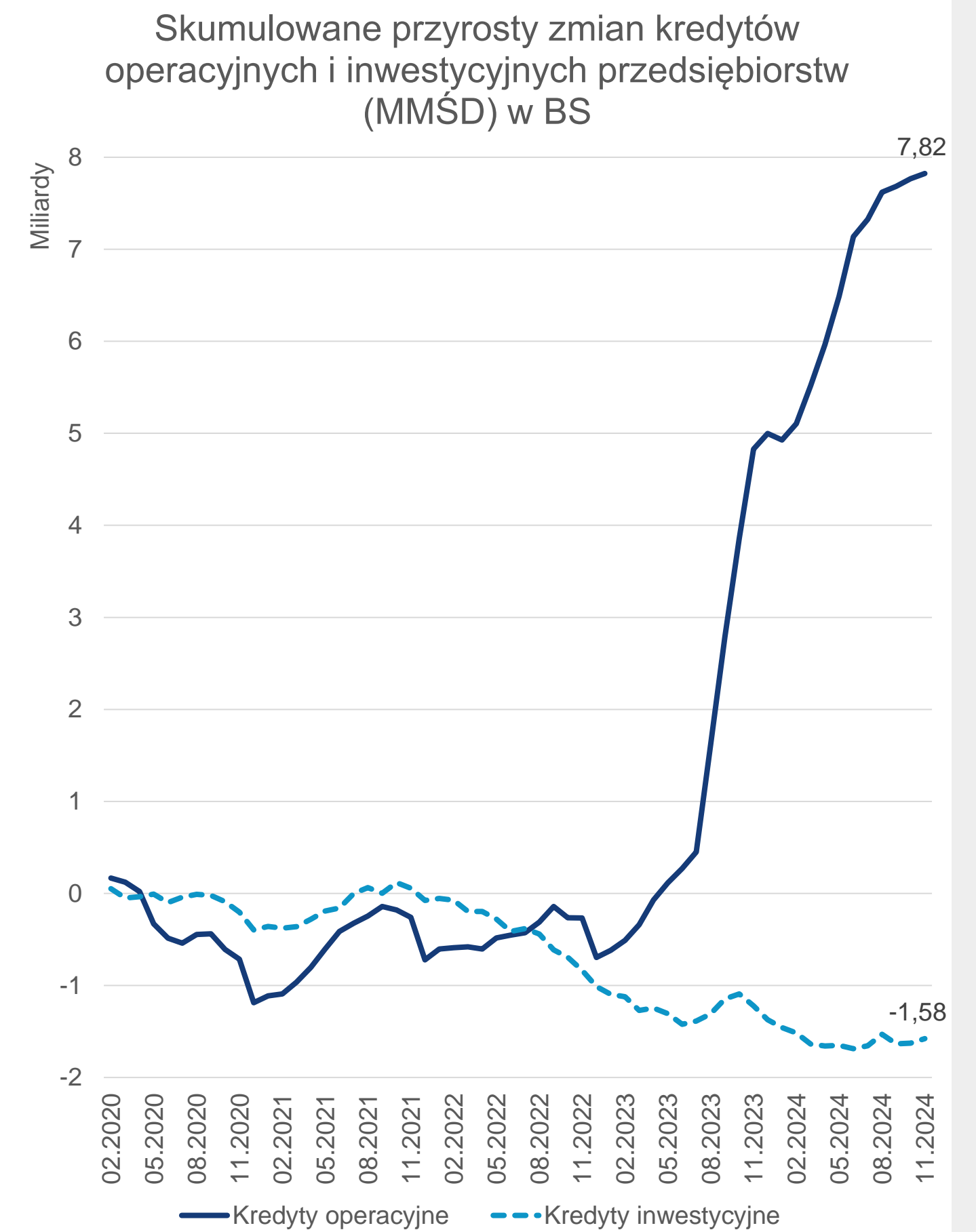
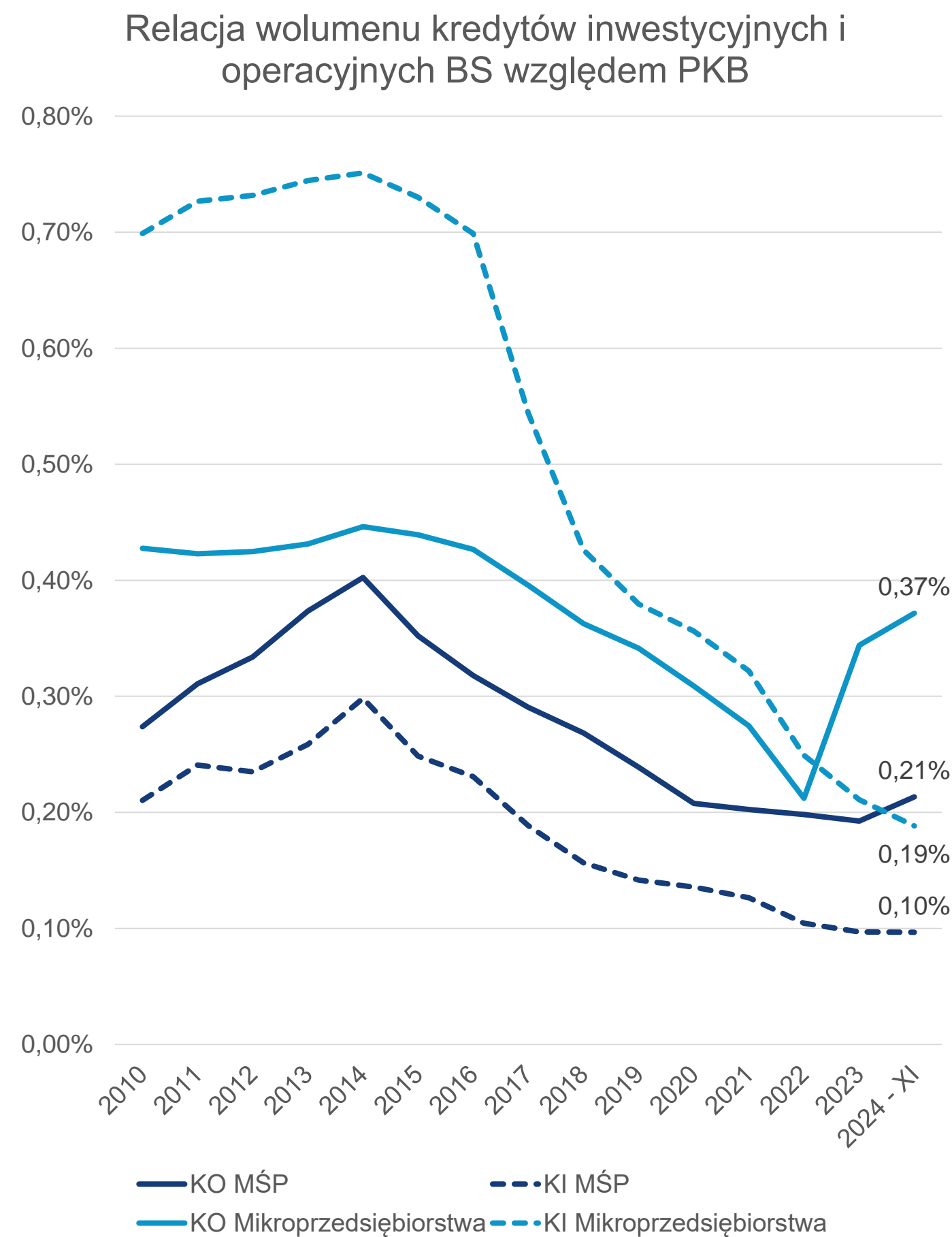
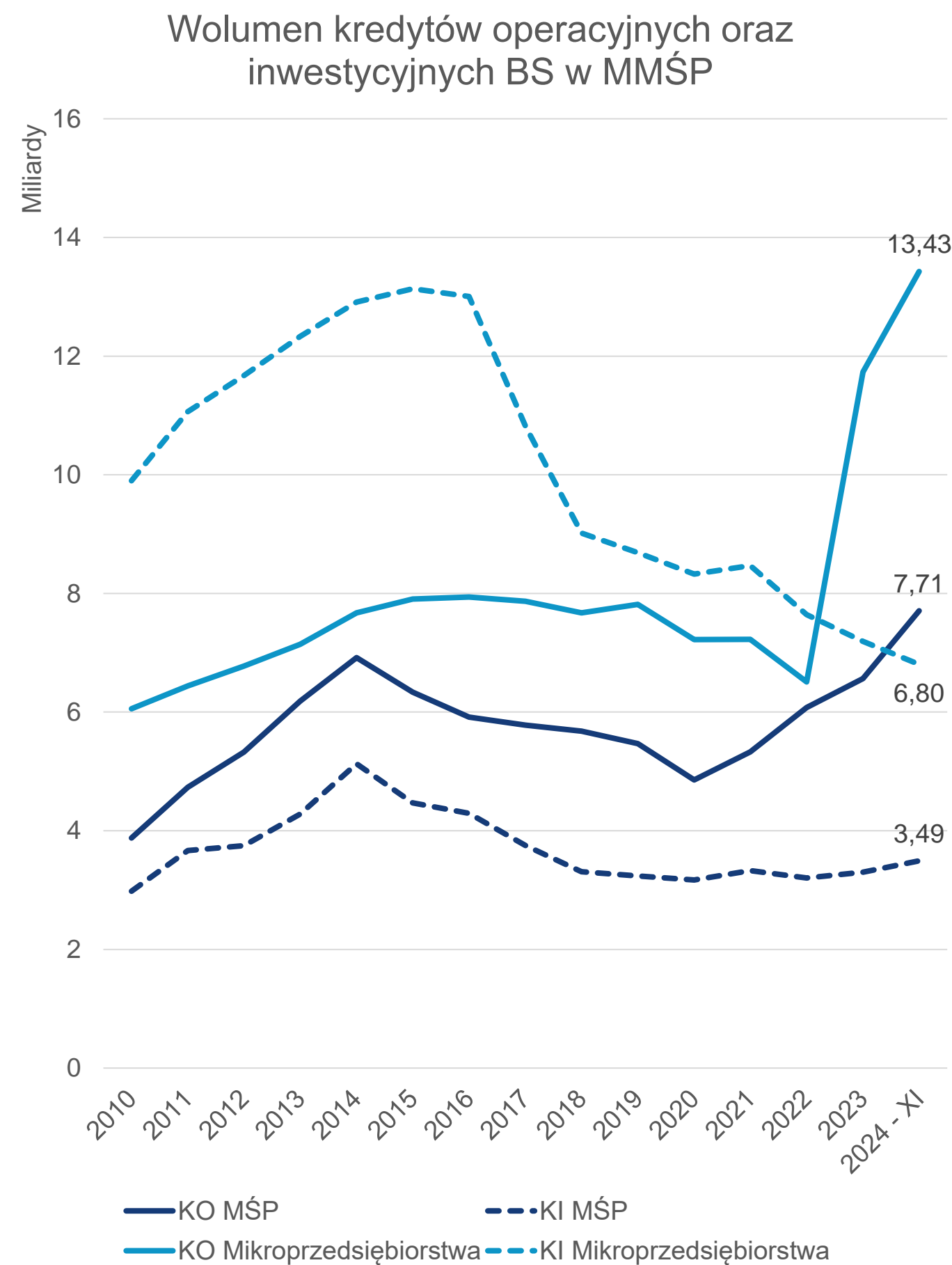
Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

Zarówno w BS, jak i w BK, bardzo silnie spada realna wartość portfeli kredytów dla przedsiębiorstw

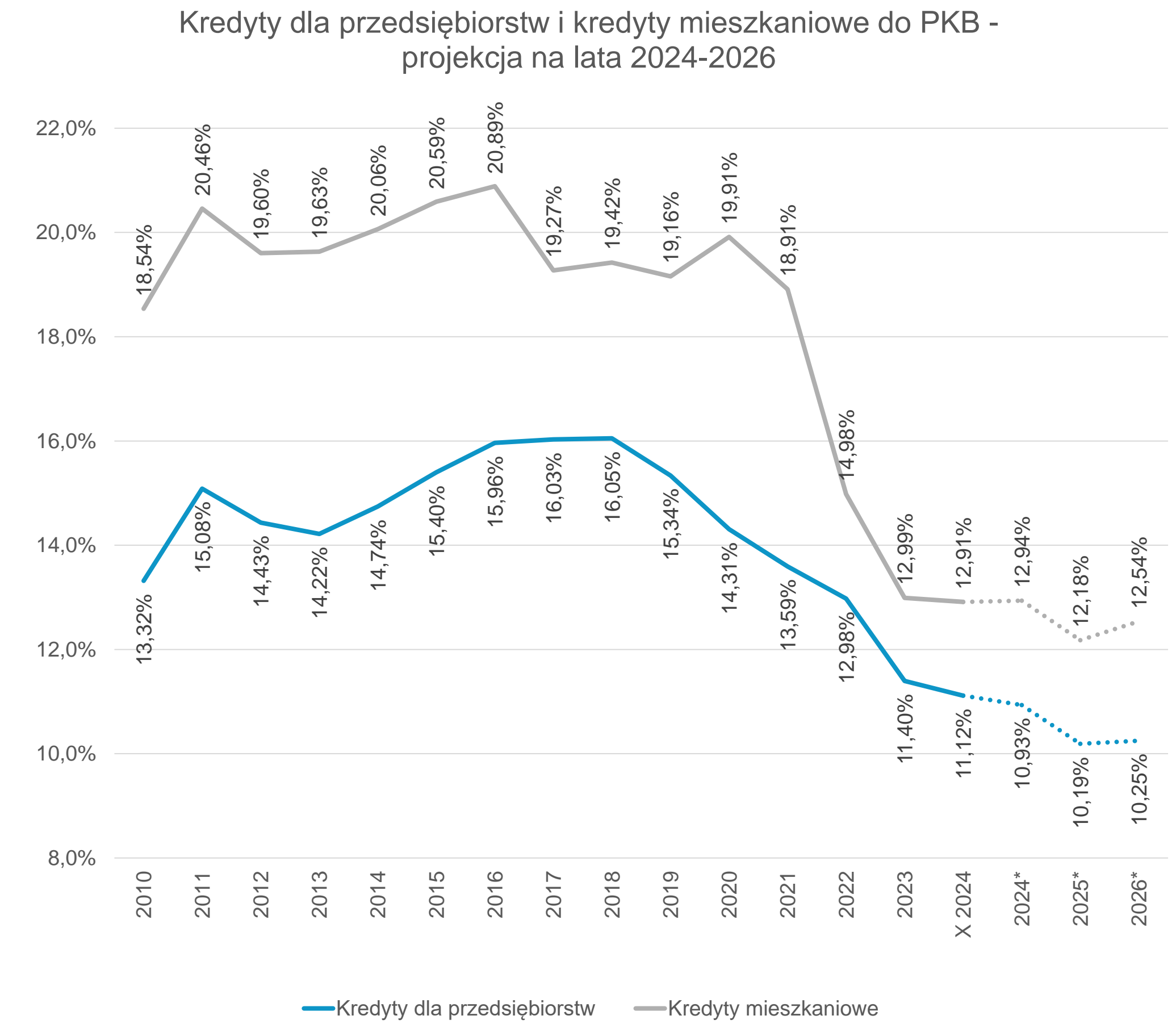
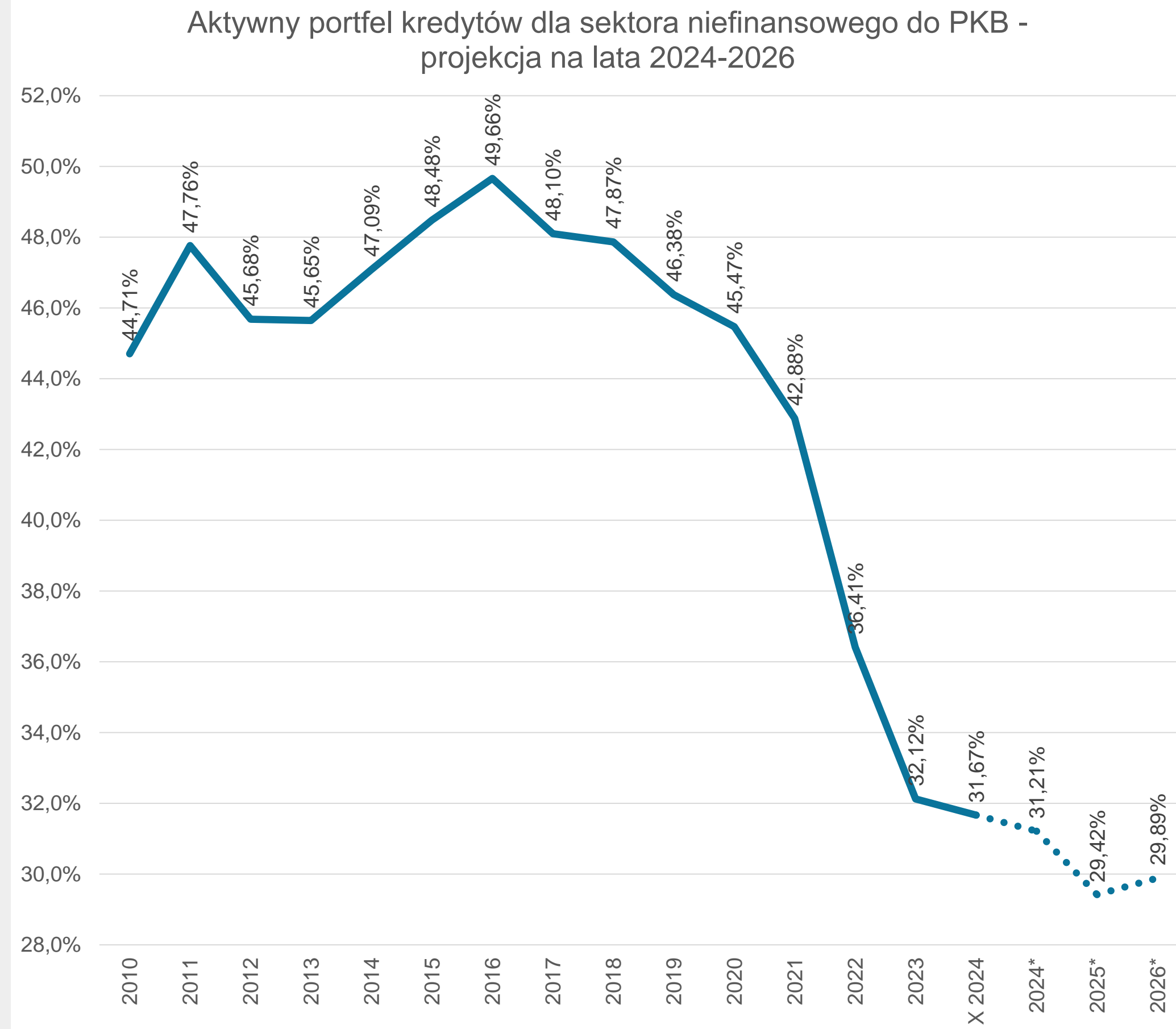
Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

W BS spada wartość kredytów inwestycyjnych MMŚP – zarówno w ujęciu nominalnym, jak i realnym

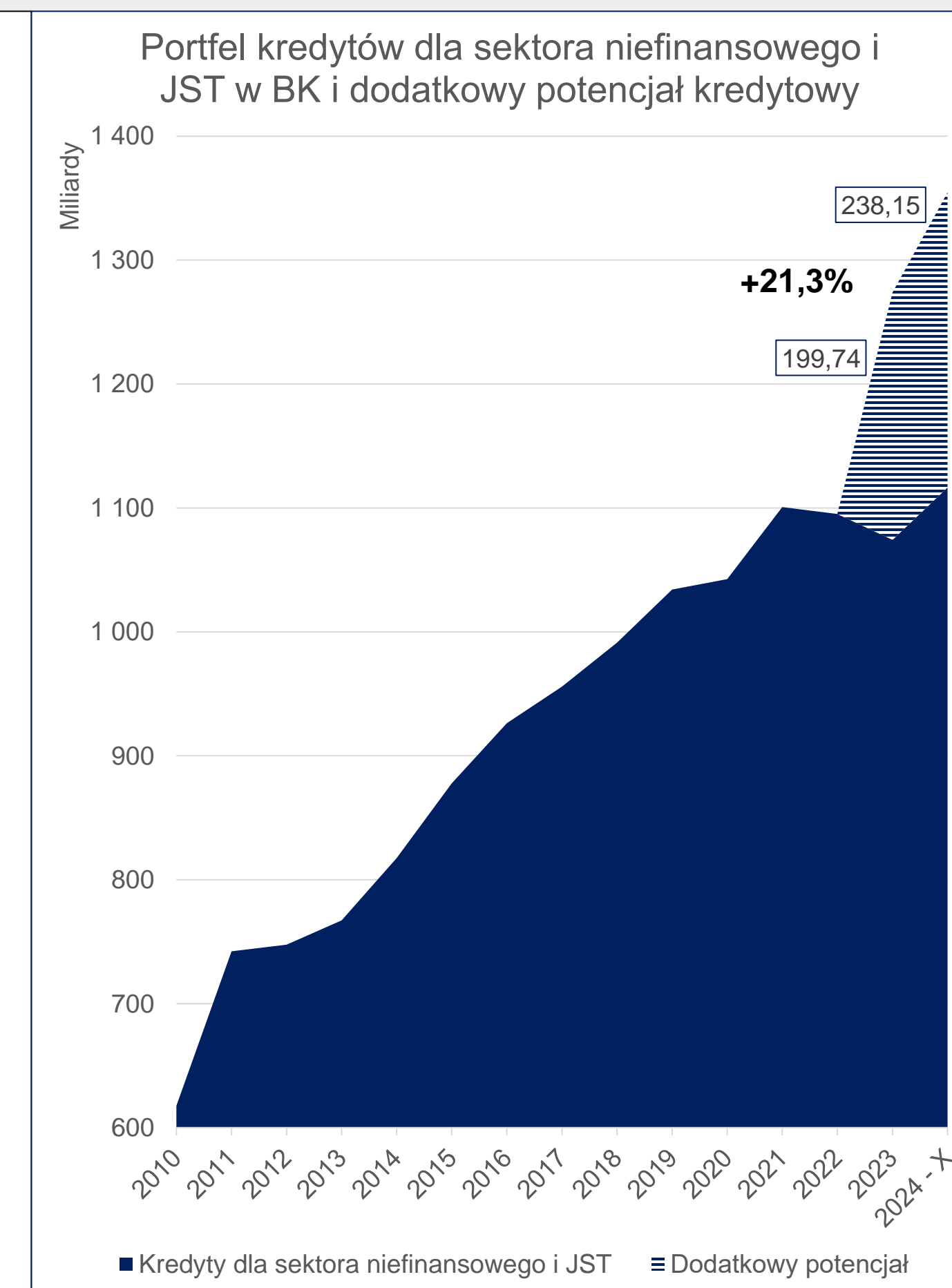
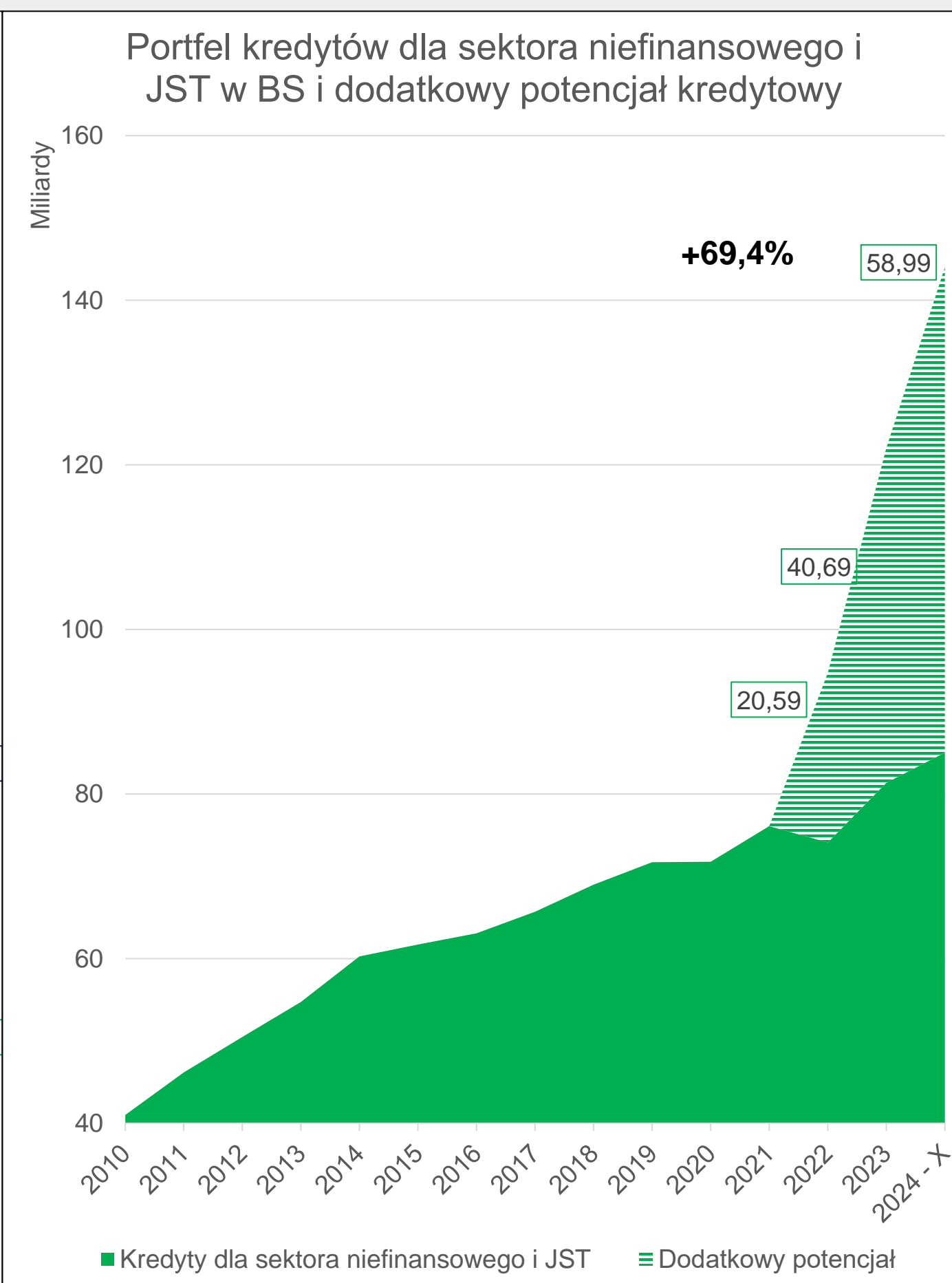
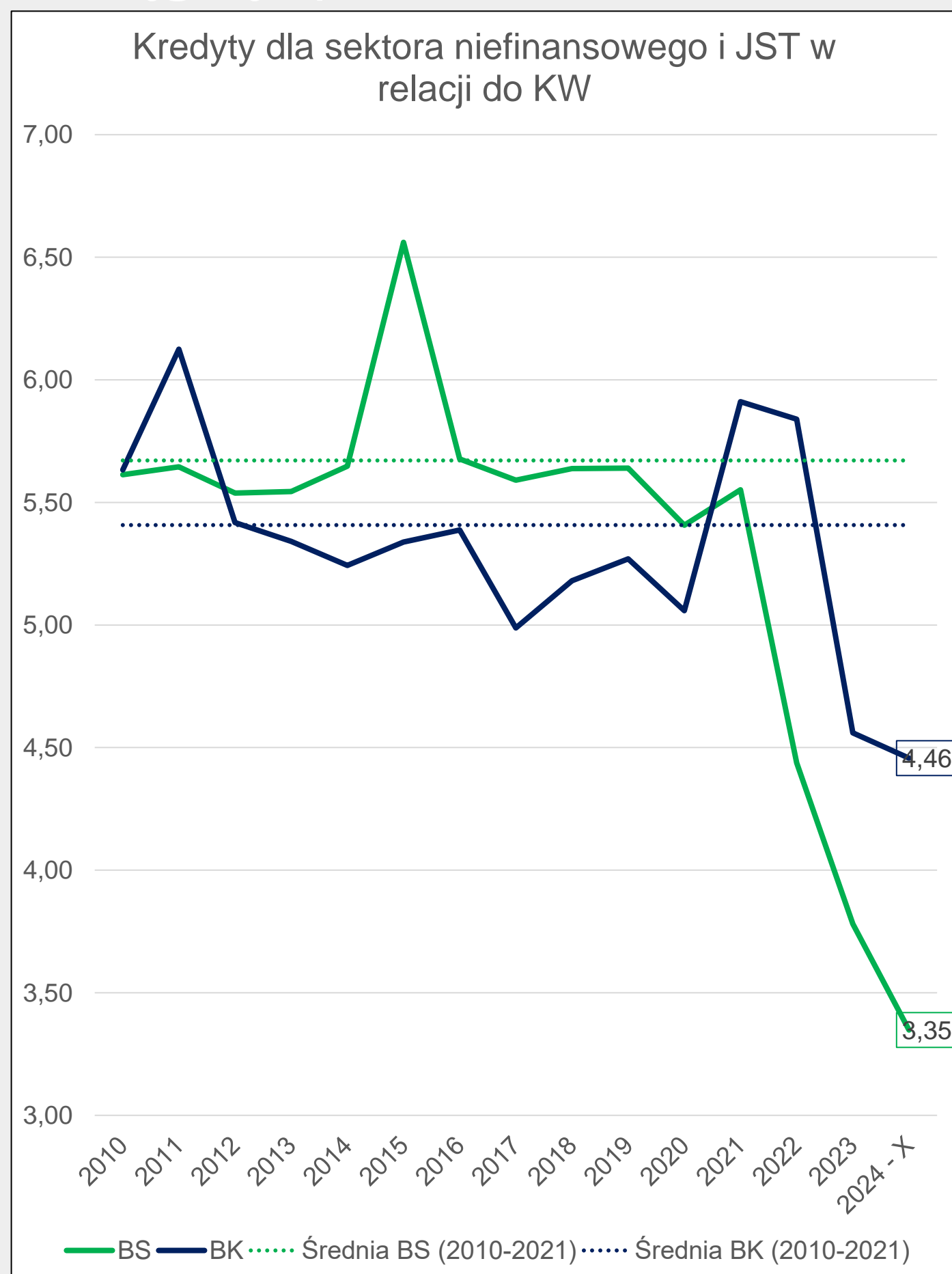
Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

Wg NBP bardzo prawdopodobne jest, że portfel aktywnych kredytów dla sektora niefinansowego zarówno w 2025, jak i w 2025 r. spadnie do poziomów poniżej 30% PKB.

Źródło: opracowanie własne ZBiA ZBP, dane : Raport o rozwoju systemu finansowego, NBP

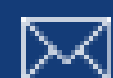
W przypadku BS potencjał kredytów dla sektora niefinansowego i JST jest wyższy od obecnego o prawie 59 mld zł (+69,4%). Wartość portfela kredytów dla sektora niefinansowego i JST mogłaby osiągnąć poziom 144 mld zł

Źródło: opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane KNF

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ

ZAPRASZAMY DO KONTAKTU

Związek Banków Polskich
ul. Kruczkowskiego 8
00-380 Warszawa

zbp.pl

Zespół Badań i Analiz
Związek Banków Polskich

ZWIĄZEK
BANKÓW
POLSKICH